vertebat. innuens ꝙ ab eius dñio recessissent. sta-
tim illuc romani exercitū destinabant ⁊ ipam suo
dominio subiugabāt. Et illud templū vocauerūt
pantheon. qđ sonat toti dij. ⁊ dr̄ a pan qđ ē totum
⁊ theos deus. ⁊ durauit tamdiu vsq₃ ad temp⁹ im-
peratoris foce. Tūc Bonifacius quartus papa i-
petrauit hoc templū a foca cesare. et cōsecrauit in
honore beate ꝟginis. ⁊ oīm martyꝝ xp̄i. ⁊ appella
uit locum sancte marie ꝟginis ac martyꝝ xp̄i. ⁊ a
populo appellat̄ ad sanctā mariā rotūdā. Et post
hoc q̄dam papa Gregori⁹ hoc festū kalendas no
uembris instituit. ⁊ ꝑ vniuersum mūdū hūc diem
in honore oīm sanctoꝝ celebrari solēniter ordina-
uit. ¶ Sexto celebrat̄ ꝓpter omissoꝝ impletionē.
q₂ nos multos sanctos obmittim⁹. ⁊ ꝓpter eorū
multitudinē celebrare nō possum⁹ ꝓpter nostram
infirmitatē ⁊ tp̄is breuitatē. ideo eccl'ia ordinauit
vt vno die eos simul honoraremus. ¶ Septimo
ꝓpter negligēcie suppletionē. q₂ licet aliquoꝝ fe-
sta celebram⁹. tn̄ negligēter. ideo hodie ꝑ amorem
⁊ deuotionē supplere debemus negligētiā in festi
uitatibus pactam. ¶ Octauo ꝓpter faciliorē oro-
nū nr̄aꝝ impetrationē. Sicut hodie oēs sanctos
vniuersaliter honoramus. sic ipi hodie intercedūt
ꝓ nobis. Hiero. Impossibile est multoꝝ orōnes
nō exaudiri. de q̄ hodie in collecta dr̄. Desideratā
nobis tue ꝓpiciationis abūdantiā multiplicatis
intercessorib⁹ largiaris. Intercedūt eñ sancti pro
nobis merito ⁊ affectu. merito dū nobis eorū me-
ritis suffragant̄. affectū dū merita nr̄a cupiūt adi-
plere. ¶ Exemplū legit̄. Cū custos q̄dā eccl'ie
sancti petri hac die ex deuotōne omnia altaria cir
cuijsset. ⁊ oīm sanctorū suffragia implorasset ⁊ de-
mū venisset ad altare sancti petri. ibi paululū req
escens extra se rapit̄ ⁊ vidit regem regū in sublimi
solio et oēs angelos in circuitu morantes. tunc
virgo virginū cū dyademate ꝑfulgenti venit. quā
innūerabilis multitudo virginū sequebat̄. Huic
rex protinus assurrexit ⁊ posito solio sedere fecit.
Post hoc venit q̄dam vestitus pilis cameloꝝ quē
seq̄bat̄ multitudo venerabiliū senioꝝ. deinde ve-
nit alius pōtificali habitu decoratus. quē cohors
in habitu cōsili'i seq̄bat̄. Postea ꝓcessit innumera
bilis multitudo milicie. demum aduenit turba di
uersaꝝ gētiū infinita. Oēs igit̄ añ regē aduenerūt
⁊ ipm flexis genibus adorauerūt. Iste aūt qui in
pontificali habitu erat incepit matutinas ceteris
ꝓsequētibus. Angelus aūt q̄ ꝑdictū custodē duce
bat eidē visionē exposuit. asserēs ꝟginē in prima
acie mr̄em dei esse. vestitū de cameloꝝ pilis Iohā
nem baptistam cū patriarchis ⁊ ꝓphetis. ⁊ ponti
ficali ornatu petrū cū ceteris ap̄lis. milites marty
res. turbam reliquā cōfessores. Hi oēs añ regē
venerūt. vt ꝓ honore sibi hac die exhibito a mor-
talibus gr̄as agerent. ⁊ ꝓ orbe vniuerso orarēt. de
inde ad locū aliū ipm duxit ⁊ vtriusq₃ sexus homi
nes videns. alios in stratis aureis. alios in mensa
gaudētes diuersis delicijs. alios nudos ⁊ inopes
auxiliū mēdicantes. ⁊ dixit hūc purgatorij locum
esse. abūdantes illas aīas esse q̄bus ab amicis per
multa suffragia copiose subueniebat̄. egētes esse
quaꝝ nulla cura habebat̄. Iussit aūt vt oīa suṁ
mo pontifici intimaret vt post festū oīm sanctoꝝ
diem statueret aīaꝝ. vt saltē generalia suffragia fi-
erent ꝓ illis q̄ specialia habere requirēt.

¶ De animabus defunctoꝝ. ¶ Sermo. cxlix.

Attende anime mee ⁊
libera eam. Scribitur ps. lxviij. Et legit̄
pro salute aīaꝝ. ⁊ applicat̄ ꝓ pn̄tis s̄mo
nis exordio. ¶ In verbis ꝑmissis duo innuuntur.
Primo postulatio beneficij ⁊ pietatis. ibi. Inten-
de aīe mee. Secūdo explicatio subsidij ⁊ charita-
tis. ibi. ⁊ libera eā. de primo dicit. Intende anime
mee. nō dicit. intende bonis derelictis. nec intēde
bonis corpis. ꝫ anime. Item intendere debemus
aīabus defunctoꝝ plurib⁹ de causis. ¶ Primo
ꝓpter naturā docentē. Est nanq₃ lex nāl'is q̄ docet
mat. vij. Oia q̄cūq₃ vultis vt vobis faciāt homies
eadē facite illis. Et hoc intelligit̄. q̄cūq₃ vultis s̄m
rectā rōem. Et sic si velletis liberari cooꝑamini li
berationi alioꝝ. dicit nāq₃ Alber. in lib. reꝝ. ꝙ irrō
nalia aīalia vt cerui ⁊ elephantes succurrūt alijs.
Cerui cū debent ꝑtrāsire magnā aquā fortes ordi
nāt in ꝑncipio ⁊ in fine. ⁊ debiles in medio vt su-
stentent̄ a fortib⁹ ponētes capita sup dorsum for-
tiū ceruoꝝ. ⁊ sic transuadant. Silr̄ elephas si ceci
derit ꝑ se surgē nō pōt. tūc clamat. currūt aūt alia
aīalia ⁊ subueniūt. q₂ scribit̄ Eccl'i. xiij. Oē aīal
diligit sibi silē. Si hoc faciūt irrōnalia. mlto mag̃
rōnalia. vt docet ap̄l'us ad Gal'. vj. Alter alterius
onera portate. ad Ro. xv. Debem⁹ nos firmiores
imbecillitates infirmoꝝ sustentare. Ambr. Nil tā
piū sicut iuuare cōsortē. nā oēs sum⁹ miserabiles
⁊ defectuosi. Idcirco nūc sim⁹ misericordes. pro-
uerbio. xix. Hō indigēs misericors ē. Eccl'i. xxxj.
Intellige q̄ proximi tui sunt ex teipo. ¶ Secūdo ꝓ
pter scripturā ammonentē. Nā ois scriptura ve. ⁊
no. te. hortat̄ nos ad subueniendū aīabus. Eccl'i.
vij. Mortuo nō ꝓhibeas gr̄am. Item. ij. Mach.
xij. Iudas machabe⁹ misit. xij. milia dragmas ar
genti hierl'imā offerre ꝓ pctīs mortuoꝝ. cōsidera
uit eñ ꝙ hi q̄ cū pietate dormierāt optimā hr̄ent
repositā gr̄am. Scā ḡ ⁊ salubris ē cogitatio ꝓ de
functis exorare vt a penis soluent̄. Ecce h̄ ē ꝯ eos
q̄ dicūt ꝙ auaricia sacerdotū excogitauit ꝑmemo
ratōes aīaꝝ. qđ ē falsū. q₂ scribit̄ Eccl'i. iij. Elyma
pr̄is tui nō erit in obliuiōe. ⁊ ꝓ pctō mr̄is restitue
tur tibi bonū. i. pro subsidio pr̄is ⁊ mr̄is fiet tibi re
compensa. qualis? Subdit idē ibidem. In iusti-
cia edificabit̄ tibi. in die tribulatōnis cōmemora-
bitur tui. Et sicut in sereno glacies soluentur. sic
tua pctā. ꝓpter qđ est eccie sancte cōstitutio. de cel'.
missa. c. Cū creatura. ꝙ nulla missa debet celebra-
ri quin defunctoꝝ debet fieri memoria. ¶ Tercio
ꝓpter amiciciam refulgentem. ꝓuerb. xvij. Oñi
tempe diligit qui ē verus amicus. s. tempe sanita-
tis. infirmitatis. leticie ⁊ tristicie. tempe vite ⁊ mor
tis. tempe ꝓsperitatis ⁊ aduersitatis. de q̄ Grego.
Lex vere amicicie est vt qui diligit in ꝓsperitate.
diligat ⁊ in aduersitate. vt docet Ihūs filius sirach
Eccl'i. vj. Si possides amicū in tēptatōne posside
illum. Sed heu amicicia vera est rara. q₂ multi se
ostendūt amicos in ꝓsperitate. pauci ꝟo repiuntur

in aduerſitate. de quo ꝓuerb. xix. Diuitie addunt
amicos plurimos. a paupe aũt ſeparantur quos ha
bet. Et implet illud Eccli. vj. Eſt amicus ſoci⁹ mē
ſe. ⁊ nõ ꝑmanet in tpe tribulatõis. ps. Obliti ſunt
bñfactoꝝ eius. ꝓpter qd̃ dicit Horra in ſententijs.
Amici nõ probant bñ in ꝓſperis ſ3 in aduerſis. ſic
cõtingit paupibus vt ſcribit Gelaſius papa. ⁊ ha
bet. xxv. q. ij. Sicut folia deſerũt arborē in hiemis
aduerſitate qñ illis contra frigora plus indigeret.
ita q̄ conuertũtur ad inimiciciã tpe paupta𝔱 ami
ci. Fontin⁹ de mutabilitate rerũ dicit. Si quis ſe
amicũ iactat talē ſe non verbis ſ3 ope demonſtret.
iuxta illud. j. Jo. iij. Non diligam⁹ verbo nec lin-
gua. ſ3 ope ⁊ veritate. dicit ibidē. Qui viderit frēm
neceſſitatem patientē ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo
quõ charitas pr̃is manet in eo. Et ſic nos ſumus
fratres. mat. xxiij. Omes em̃ frẽs eſtis. vnus em̃ ē
pr̃ veſter q̄ in celis ē. vbi aug. Omes frẽs ſum⁹ ſm
ꝙ hoies. q̃to magis ſm ꝙ xp̃iani ſumus ⁊ in fide
xp̃i. Rõne fraternitatis ſpũalis ē vnus pater de⁹.
vna mr̃ eccia. q̄ fraternitas tanto magis reſtringit
ad diligēdũ q̃to reuerentior deus pr̃ q̃3 homo car
nalis. ⁊ mr̃ eccia q̃3 mr̃ carnalis. ⁊ celeſtis heredi-
tas q̃3 tpalis. Ideo faciam⁹ iuxta illud. j. macha.
v. Conuenit em̃ eccl'ia magna cogitare q̄d faceret
fratribus in tribulatõe. Agam⁹ iuxta illud Deu.
xv. Precipio tibi vt aperias manũ tuam egeno ⁊
pauperi. Et oñdamus verã amiciciã. nã ſm Fon
tinũ. q̄ fingit amiciciã peior ē illo q̄ fabricat falſa3
monetã. Et ſicut ex vera amicicia tenemur ſubſi-
diũ corpi. multo magis anime. de quo aug. in lib.
de cathezizandis rudibus. Sicut ſententia ēvbis
ꝑponenda. ita corpi aia. ¶ Exemplũ de abba-
te q̄ debebat mori. Aduenientibus fr̃ibus ⁊ tractan
tibus de abbate eligendo. Abbas infirmus roga-
uit ꝓ amĩculo ſuo vt eligeret in abbatē. Et factu3
ē. mortuo illo habebat purgatoriũ in fonte. Et ab
bas elect⁹ amic⁹ defuncti deambulãs in horto cir
ca fontē. audiuit lamentabilē vocem. interrogauit
q̄d ibi eſſet. Rñdit. Ego ſum quondã abbas ami-
cus tuus ⁊ crucior hic ex eo ꝙ ꝓcurauit te eligere i
abbatē. Cui ille. Nõ eſt tibi magna pena. q2 in aq̄
refrigeris. Rñdit aĩa illius Vade fer eneũ cande
labrũ de eccl'ia ⁊ mitte in fontē et videbis. Allato
candelabro ⁊ in fontē miſſo diſſoluebat ſicut cera
a facie ignis. Nec3 lego ꝙ aliq̄d boni ꝓ aĩa ei⁹ fe-
ciſſet. ecce quãta ingratitudo. aug. Ingratus eſt q̄
accipit bñficiũ ⁊ nõ reddit obſequiũ. ¶ Quarto te
nemur eis ſubuenire ꝓpter cauſam indigētē. ſunt
em̃ valde indigētes. q2 paupes. ps. lxxiij. Animas
paupeꝝ tuoꝝ ne obliuiſcaris. Paupes ſunt quia
nihil opari pñt. vt dicit ps. cvj. Sedentes in tene-
bris ⁊ in vmbra mortis vinctos i mēdicitate ⁊ fer-
ro. Conſtat ꝙ tenebre impediũt opatõnem ꝙ ſe iu
uare nõ pñt. Eccl's. ix. Non ē opus nec rõ apud i-
feros. Vincula impediũt euaſionē. mēdicitas ſo-
lutionē. ꝙ nõ pñt ſatiſfacere diuine iuſticie. Sunt
tñ membra corpis myſtici. ideo pñt capere influē-
tiam a corpore. ⁊ quanto eorũ mendicitas maior.
tanto in ſubueniendo ē eis pietas copioſior. q2 di
cit auguſti. Magna pietas eſt illos iuuare q̄ ſe iu
uare non poſſunt. Sed quõ pñt ſcire quãdo quis

eis bñficia impendit. Rñdet ſm aug. in li. de cura
agenda pro mortuis ꝙ quatuor modis pñt ſcire.
¶ Primo ex liberatione vel ad min⁹ ex pene al
leuiatione. q2 ſi nõ ſtatim liberant qñ ꝓ eis aliq̄d
fit. tñ aliquãtulũ minus patient vt volunt docto-
res cõiter. Sed mgr̃ henric⁹ de haſſia dicit ꝙ acer
bitas non mitigat ſed ſolũ fit eis refrigeriũ. Per-
bigr̃a. Sicut portans intolerabile pondus. ⁊ ē ali
quis q̄ preſtat ei hauſtũ aq̄ frigide. apparet ſibi ꝙ
leuius portat. licet ſit idē pondus. ⁊ ſic eis pena al
leuiat ꝑ nr̃a ſuffragia. Et tamen hec duratio pene
abbreuiat. licet ſm Henricũ acerbitas nõ mitiga
tur. q2 aie in purgatorio ſumme appetũt vt deum
beatifice viderēt. ꝓpter qd̃ magis eligerent acrius
pati ꝙ eo citius ad deũ venirēt. Sed prima rñſio
eſt cõior. Et ſic ſm docto. ex alleuiatõne pene co-
gnoſcũt ꝙ aliq̄d fit ꝓ eis. ſ3 tñ adhuc ex ſe neſciũt
q̄d aliq̄s facit. ¶ Secũdo ꝑcipiũt hoc ex angelica
reuelatõe q̄bus cõmiſſe erant in bapmo añ ⁊ poſt
q̄ ſepe eas viſitant ⁊ exhortant eas ad patiam. illi
dicũt eis determinate q̄d ſit ⁊ quid faciũt ꝓ eis. ⁊
dicũt eis qñc3 terminũ pene. ⁊ in hoc valde conſo
lant eas. Sic angelus thobiam Thob. v. c. Forti
animo eſto. in ꝓximo eſt vt cureris. ideo canit ec-
cleſia. Mitte archangelũ michaelem vt ille digne
tur eas eripere de penis tenebraꝝ. ¶ Tercio perci
piũt hoc ex decedentiũ relatione q̄ deſcēdunt ad
eas. ⁊ que agnouerũt ꝓ eis fieri anteq̃3 decederēt
illis nũciant ex charitate. q2 in purgatorio non ē
odium nec inuidia ſicut in inferno. Sed charitas
maior q̃3 in mũdo. ideo vna aĩa conſolat aliã quõ
põt. ¶ Quarto ꝑcipiũt hoc ex diuina inſpiratione
ſicut ſancti hoies qñc3 in hoc ſeculo ex diuina in-
ſpiratione cognoſcũt qd̃ a ſe ſcire non pñt nec3 ab
alio didicerũt. Vñ legit in apiario ꝙ q̄da3 defun-
ctus ꝑcibus cuiuſda3 viri ſanctiſſimi reſuſcitatus
fuit. Hic referebat ſe vidiſſe ⁊ audiſſe ꝙ aĩa cu-
iuſdã quē hic in vita ꝑus nouerat grauiſſime tor-
quebat. q̄ in medio ignis ſubito exultãdo clama-
uit. Eya miſericordiſſime deus gratias tibi ago ꝙ
non in finem oblitus es mei. Cui alia anima con
ſors in pena. Vnde tibi talis exultatio in talibus
horrendis penis. At illa. Merito tripudio. quia
a domino datum eſt mihi ſcire ꝙ hodie natus eſt
puer. qui poſtq̃3 ad virilem etatē venerit pr̃ſbr̃ effi
cietur. In cuius prima miſſa ab his penis ad eter
nam requiem euolabo. ¶ Sed diceres. ſi aliq̄s fa
cit aliquid pro anima defuncti quem nunq̃3 vidit
nec nouit in ſeculo. an anima poteſt eum cogno-
ſcere in purgatorio. Reſpondet ꝙ q̃diu eſt in pur
gatorio non cognoſcit eum determiate ſicut eos
quos in ſeculo nouerat. Nihilomin⁹ anima regra
tiatur ei ⁊ deſiderat eũ agnoſcere ⁊ diligit eum. ſi-
cut nos facim⁹ qñ aliq̄ hñt fauorem ad nos quos
nunq̃3 vidimus. Sed poſtq̃3 liberate fuerint ⁊ pue-
niũt ad celos tũc cognoſcũt oēs bñfactores ſuos
determinate q̄s prius nũq̃3 viderunt. ⁊ magnifice
regratiant illis pro eis orantes deũ.

¶ Sermo. cl. Ad idem.

Mortuo non prohibe-

as gratiam. Eccleſiaſtici. vij. ¶ Videm⁹

q membrū ſana interim q̄ ſunt in corpe non abſci
ſa vegetāt a corpe. Spūaliter. Sic anime defun-
ctoꝝ ſunt membra corpis xp̄i myſtici.ſ. eccie ſctē.
Ro.xij. Sumus eñ inuicē mēbra. ⁊ ſunt ſana ⁊ ñ
putrida nec abſciſa.i.in charitate mortua. ⁊ non ſi
ne charitate deceſſerūt. ideo vegetant a corpe.i.p-
ticipes ſunt bonoꝝ eccie. de quo bern̄. Charitas ē
virtus largiflua q̄ facit oia cōmunia. vt hr̄ de pſe.
di.iiij. eccleſie. vbi dr̄. Qui ſunt in charitate ptici-
pes ſunt oim bonoꝝ opeꝝ. ꝓpter qd̄ dicit. vnū mē
brū corpale aliud reſpicit ⁊ ei dolēti ſubuenit ⁊ cō
dolet. Sic ſpūale exn̄s in charitate cōdolet ⁊ ſbue
nit. G ¶ Item mortuo nō debemus denegare
grām ꝓpter multa. ¶ Primo ꝓpter penaꝫ. nā ſm̄
tho. in opibus mie illis citius ē ſuccurrendū qui i
maioribus ſunt penis. Et ſic anime in purgatorio
ſunt in tanta pena quam nemo in terris paſſus ē
aut excogitare pōt in hac vita. aug⁹. Ignis purga
torij ē durior q̄ q̄cquid excogitari pōt. licet ei mar
tyres innumerabilia paſſi ſunt tormenta. vt Lau
rentius Petrus katherina Vrſula ⁊c. nūq̄ in eis
talis pena inuēta ē. aug. Grauius ē eſſe in purga
torio q̄ diu pōt oculus claudi. hoc ē quo ad ictuꝫ
oculi. q̄ fuit pena in craticula ſancti Laurentij. Et
ſubdit. Qui purgatoriū petit. neſcit qd̄ petit. ideo
ſcribit Jacobus ep̄us tuſculan⁹. q̄ q̄dam mortu⁹
p̄cibus cuiuſdā ſancti fuit ereptus de purgatorio
ad agendū pn̄iam in terris. hic ita ſe afflixit q̄ i ſe
pulcris habitauit in niue in glacie ⁊ in igne ſe vo-
lutabat. Interrogatus cur hoc faceret. R̄ndit. Si
lacus ante eccīam totus igneus eēt mallem in eo
eſſe vſq̄ in diem iudicij vt poſſem euadere penam
purgatorij. ideo Criſo. Intende aīe mee quaſcūq̄
penas ſeculi totū leue erit reſpectu pene purgato
rij. nā dicit augu. Iſte ignis hic in mūdo eſt velut
ignis depictus i ardore reſpectu pene purgatorij.
Et cum ſm̄ aug. pctā magna ſine gna nō pn̄t eſſe
impunita. ideo idē in libro de pn̄ia dicit. Purgan
dus ē igne purgatōnis q̄ diſtulit fructū cōuerſio
nis. ps. lxxij. Conuertet ppl̄s meus hic.ſ. p penitē
tiā nō leuē ſ3 arduā. ſi vis euadere penā purgato-
rij. ꝓpter qd̄ inq̄t Hiero. Intende qualitatē ⁊ q̄n-
titatē pn̄ie q̄ debet pene purgatorij eq̄pollere. Id
circo ꝓpter grauitatē pene dicit Guil. in ratōnali.
In miſſa defunctoꝝ nō canit Gloria. q2 nō ſunt i
ea. nō dat pax. q2 pace nō fruūtur. ideo petimus.
Requem eternaꝫ dona eis dn̄e. nec oſculū dat poſt
euāgeliū. q2 plenā amiciciā nondū hn̄t. nec cande
le accendūtur ad euangeliū. q2 nō ſunt in luce ſed
in tenebris. iō petim⁹ in miſſa. Lux ꝑpetua luceat
eis. B ¶ S3 di. ē ne ignis purgatorij corpal vel
ſpiritualis. R̄ndent docto. ſup. iiij. ſenten. q̄ ignis
purgatorij ē corpalis. ¶ Sed diceres. quō tūc po
teſt agere in ſpūm. R̄ndet q̄ iſte ignis pōt cōſide-
rari dupliciter. Vno mō vt ē res corporea. ⁊ ſic nō
habet agē de natura ſua in ſpm̄. Alio mō cōſidera
tur put ē inſtrumentū diuine iuſticie vindicantis
Hoc eñ exigit ordo diuine iuſticie vt anima q̄ ha
bet materiam igni congruentem.ſ. peccatuꝫ arde-
at in eo. In ſimili ſicut filum in ſtupa cito conſu-
mitur p ardorē ignis. Si autem pinguedine de ſe
po vl̄ cera iūgatur. de quāto pinguedo maior ad

beret filo. de tanto diutius durat in igne. ⁊ ſic de
anima. de quanto maius peccatum. de tanto am-
plius durat in purgatorij igne. ¶ S3 diceres. quō
anime exute teneri poſſunt a corporali igne. Re-
ſpōdet magiſter Julianus. Si ſpūs viuentis ho
minis tenet in corpore. cur non etiam poſt mortē
corporeo igne teneat. augu. xij. de ci. dei dicit. Sic
aia cōiungit corpi vt det ei vitā. q̄uis illud ſpūale
⁊ hoc corpale. Et aia aggrauat p corpus. Sap. ix
Corpus qd̄ corrūpit aggrauat animaꝫ. Et ſic iſte
ignis ita ſe h3 q̄ ſpūs incorpore⁹ ei coniūgi pōt.
J ¶ Sed di. a quo aūt puniūt vtrū p demones vl̄
p angelos. R̄ndit ſanctus Tho. ſuper. iiij. ſenten.
q̄ puniūtur a diuina iuſticia nō a demonibus q̄2 n̄
victores extiterūt. nec ab angelis bonis. quia con-
ciues ſuos non affligūt. Sed tamē poſſibile eſt vt
eas ad locum penarū adducant. ſ3 diuina iuſticia
eas punit. ¶ Sed diceres. vtrū idem ſit locus pur
gatorij ⁊ inferni. Reſpondet ſanct⁹ Tho. ſup. iiij.
ſententiaꝝ. Locus purgatorij eſt duplex.ſ. ſm̄ le-
gem cōmunē ⁊ diſpenſationē. Primo modo ca-
piendo. tunc locus purgatorij inferno ē coniūct⁹.
vt dicit Hiero. q̄ infernus eſt in medio terre. ſicut
cor in medio animalis. ⁊ ſupra infernū ē purgato
riū generale. Attamē aliqua ſunt loca priuata i q̄
bus anime puniūtur ſm̄ diſpenſationem ꝓut de⁹
ſtatuit. Sed quare aliq̄ in priuatꝭ locis puniūtur.
R̄ndet q̄ q̄tuor ſunt cauſe aſſignāde. K ¶ Pri-
mo ꝓpter eoꝝ celerem liberatōnē vt poſſent aliis
indigentiam reuelare. vt legit de piſcatoribus epi
ſcopi Theobaldi. qui piſcantes tempe eſtatis ce-
perūt vnam magnā ptem glaciei cogitantes. hoc
valet epiſcopo ꝓ refrigerio pedū. q2 erat infirm⁹.
⁊ allata glacie ſuperpoſuit pedes. ⁊ audiuit voceꝫ
lamentabilē. interrogauit qd̄ eſſet. R̄ndit. Anima
ſum homis xp̄iani ⁊ hic crucior igne purgatorij.
Cui dixit epiſcopus. Cur hic ⁊ nō alibi deputaret
ei purgariū. Reſpondit. Ex ſpeciali gr̄a dei vt no-
tificarē meū defectum. ⁊ eo citius liberarer. Et ſic
ep̄s ſanatus legit triceſimum. finito eo diſſolueba
tur glacies ⁊ liberabat anima. ¶ Secundo ꝓpter
noſtram informationē. vt loquit mḡr Symon in
paſſionali de animab⁹. ¶ Tercio ꝓpter coꝝ leueꝫ
punitionē. vt Grego. vidit q̄ aliq̄ in vmbra paſſe
ſunt. ¶ Quarto ꝓpter culpe ꝑpetratiōnē. Legitur
q̄ p̄ſbyt q̄dam balneū intrans inuenit ſibi q̄uidam
ſedule ſeruientem. cui ſemel apportauit panē bn̄-
dictum. ⁊ dedit ei. Reſpondit ille. Pater. illi⁹ pa
nis non indigeo. ſ3 orate deum ꝓ me. hoc eſt mihi
ſumme neceſſariū. Cui ſacerdos. quis es. Reſpō-
dit. Ego ſum anima cuiuſdam defuncti. Dixit ſa-
cerdos. Quid hic facis. Reſpondit aia. Hic pec-
caui. ⁊ in hoc loco patior purgatoriū. orate deū ꝓ
me. ⁊ diſparuit. Quod ⁊ ille fecit. ⁊ vltra nō appa-
ruit in ſignū q̄ liberata erat. Idcirco. ij. Macha.
xij. habet. Sancta ⁊ ſalubris ē cogitatio ꝓ defun-
ctis exorare. ¶ Exemplū legit de quodā mili-
te q̄ conſueuit ſp̄ pro defunctis orare ſemel deſcē-
dit de eq̄ ad orādū ꝓ defunctis. ſui emuli ſeq̄ban-
tur eū. ⁊ ipſe inuocauit oēs aias ⁊ mortui ſurrexe-
rūt cum inſtrumētis quib⁹ dū vixerūt vtebant. il-
lū defendētes. ⁊ hoſtes territi fugerūt. ¶ Secūdo

Nos non debemus denegare gr̃am mortuis ꝓpter cōminantē penalitatē. cōminat̃ eñ nobis Salomon ꝓuer. xxviij. Qui obturat aures ſuas ad vocem pauperis. clamabit ⁊ nō exaudiet̃. Nō Luc. vj. Eadē menſura qua mēſi fueritis remetiet̃ vobis. Inq̄t Beda. Indign⁹ ē omī ſuffragio q̄ defunctoꝝ immemor fuit in hoc ſeculo. Et qḋ plus ē penam cōſequit̃. vt dicit Haymo ſup apocal̃. Iuſto dei ſe ſubijcit iudicio q̄ defunctoꝝ immemor fuerit. q̄ ſcribit iacobus in canonica ſua. ca. ij. Iudiciū ſine mīa fiet illi q̄ nō facit mīam. ¶ Exēplū legit̃ de q̄dam monacho qui obijt. ꝓ quo fratres vigilias. miſſas. pſalteria legerūt. poſt h̄ apparuit vni de fratrib⁹ cōquerēs ſe eſſe in magna pena petens ſubuentionē. Cui frat̃ rn̄dit. Pia nihil ꝓfuerūt tibi. Qui rn̄dit. Alij receperunt q̄bus tenebar qḋ neglexeram. ⁊ q̄ ꝑ deſideriū in vita meruerūt. Ecce ſi huic non ꝓfuit q̄ negligēs fuit. q̄d his q̄ contemnūt orare ꝓ defunctis. Beda. Indignus ē omī ſuffragio q̄ defunctoꝝ fuerit imemor in hoc ſeculo. ¶ Tercio ꝓpter vtilitatē nr̃am cōſequendā. q̄ triplex ē. ¶ Prima q̄ ſuffragia ꝓ eis facta redūdant in nos. Nā ſm̄ Ambro. Omē qḋ defunctis impēdit̃ totū ad ſalutē nr̃am fert̃. vt impleatur illud ps. Oratio mea in ſinu meo cōuertetur. Nam omēs q̄ ſunt in purgatorio certitudinaliter ꝑuenīūt ad regnū celoꝝ. Et ſunt tales ſecuri ⁊ certi. ⁊ licet ad tēpus in captiuitate tenent̃. ergo ſi honoram⁹ petrū ⁊ paulū in eoꝝ imaginibus. vt ſi videres in lacu vel igne iacere. vtiq̄ extraheres. multo magis animab⁹ defunctoꝝ attēde. Si regē terrenū videres detentū miniſtrares vt euaderet. vt poſtq̄ veniret in regnū centuplū tibi rependeret. Et ſic de aiabus. ideo Richar. de ſan. vic. Hie erepte de purgatorio dum aſſint celeſti gaudio miro modo ꝓ illis reinterpellāt q̄ eis ſubuenerunt i hoc ſeculo. Nā deus eis nihil negat q̄ ſunt in celo ideo aug. in ſer. Orate ꝓ defunctis. vt cū fuerint i vita eterna ꝓ vobis orent. ¶ Secūda vtilitas. q̄ ꝑ opus ſuffragij nos meremur nobis. aug. Certus ſum q̄ nullū opus ſuffragij ꝓ defunctis amittis. ſi illis nō ꝓderit q̄ nondū in tali ſtatu ſunt. tibi autem meritū erit. q̄ dicit. s. tho. in. iiij. Op⁹ ſuffragij ꝓ alio factū habet duplicē effectū. ē ⁊ expiatiuū pene illi⁹. ⁊ meritoriū vite eterne nobis. et hoc inquātū fit ex radice charitatis. ¶ Tercia vtilitas vt mīam poſt mortē cōſeq̄mur. mat. v. Btī miſericordes. q̄m ipi mīam cōſeq̄nt̃. Luc. vj. Eadē menſura ⁊c. iō aug. Cupis hō vt tui miſereat̃ deus. fac vt primo miſerearis. Idē de cura agēda ꝓ mortuis. ⁊ habet̃. xiij. q. ij. ca. Nō exiſtimas dicit. Illis ſuffragia ꝓſunt qui dū viuunt operant̃ vt ꝓdeſſe poſſunt. ¶ Dicit nāq̄ Henricus de haſſia. ⁊ ſanct⁹ Tho. in. iiij. Suffragia dupliciṫ fiūt. Vno modo in cōmuni ⁊ ab vniuerſali eccīa. Alio mō in ſpeciali. Primo mō ſic omibus ꝓficiūt equaliter ceteris parib⁹. Hoc addo q̄ vnius homis aia potuiſſet hoc magis meruiſſe q̄ alia. q̄ mlta opa pietatis ⁊ mīe fecit ⁊ libenter ſubuenit alijs. Alio modo in ſpeciali. ⁊ ſic magis ꝓſunt illi ꝓ q̄ fiunt. al's fruſtra eſſent ſpecialia ſuffragia. ⁊ nō attēdas ꝓpoſitū q̄ ponit ſilitudinē de candela q̄ oibus lucet. q̄ vni eſt ad honorem. non eſt ſimile. q̄ lumen candele ꝯmunicat ſe ꝑ nature neceſſitatē. Lumen aūt ſpūaliter ꝑ intentionem. ¶ Sed dl. tamen dicit Hieroñ. Cum ꝓ centū aiabus miſſa dr̃. nihilominus ē quaſi ꝓ vnaquaq̄ diceret̃. Rn̄det. s. tho. in iiij. diſ. xlv. Duo creditores pn̄t equaliṫ teneri vni aureū ſicut vnus ſolus. non tñ eq̄liter ſolui poſſit duobus ſicut vni. Sed q̄d ad dictū Hieroñ. Reſpondet̃ q̄ hoc dictū intelligit̃ q̄tū ad meritū facientis. nō aūt ad vtilitatē eius ꝓ quo fit. ideo qui i hac vita magis fuit viuis ⁊ defunctis miſericors. magis erit ꝑticeps ſuffragioꝝ. iō ps. xl. Beatus q̄ intelligit ſup ege. ⁊ pau. Et Thobie. iiij. Fiducia magna erit corā ſummo deo elẏna. quoniam elemoſina a morte liberat. ⁊ nō ſinit aiam introire in tenebras. Eccli. xvj. Miſericordia vniuiq̄ ꝑparat locū ſm̄ merita opeꝝ. nā ſm̄ Ambro. ſola elemoſina eſt comes defunctoꝝ.

¶ Sermo. clj. ¶ Ad idem.

Memēto iudicij mei ſic

erit tuū. mihi heri. hodie tibi. Eccīaſtici xxxviij. ¶ In verbis ꝑmiſſis duo innuūtur. Primo optabile deſideriū in purgatorio degentiū. ibi. Memēto iudicij mei. Secūdo ſubiūgit̃ formidabile exitiū in mundo viuentiū. ibi. ſic erit ⁊ tuū. De primo dicit. Memento iudicij mei. ¶ Triplex ē eñ iudiciū qḋ ē in memoria hn̄dū Primū an̄ mortē. Secūdū in morte. Terciū poſt mortē. ¶ Primū an̄ mortē. De quo. j. Coꝛ. xi. Si noſmetipos diiudicarem⁹ nō vtiq̄ iudicaremur. Habetur eñ de pe. diſ. iij. Deus nō iudicat bis in idipm̄. de quo anacletus papa. vj. q. j. ſi omīa. Si omnia congrue eſſent iudicata. diuina iudicia nō haberent locū. ps. Beati q̄ cuſtodiūt iudiciū ⁊ faciūt iuſticiā. Naum. j. non cōſurget duplex tribulatio. Hoc fecit Iob. xxxj. c. dicēs. Si cōtempſi iudiciū ſubire cum ſeruo hoc eſt cum corpe meo. Et hoc eſt iudiciū pn̄ie. quod docet auguſti. in lib. de peni. Aſcendat homo tribunal mētis ſue. ⁊ accuſet ſe in cōſpectu iudicis. ſit ratio iudex. conſciētia teſtis. timor carnifex. Leo papa. nō remanet in iudicio condemnandū quod hic fuit in pn̄ia purgatū. De hoc iudicio clamat anima in purgatorio. Memento iudicij mei. ſ. penitētie. vt penitentiā ꝓ eis facere debeamus quā ipi neglexerūt. nam iſti in purgatorio ſunt membra eccīe. ⁊ reficiūtur pane bone opationis noſtre. dicit ſanctus Tho. i iiij. diſ. xlv. Duo ſunt que faciūt ſuffragiū eccleſie valere. dignitas ⁊ neceſſitas. nam iuſticia dei cōſiderat dignitatem. quia digni ſunt eo q̄ in charitate deceſſerūt. Et hoc non eſt in damnatis. quia iſti meruerunt. illi non vt eis ꝓdeſſet. ſi quid pro eis fieret. Et miſericordia dei cōſiderat neceſſitatem. ⁊ hec eſt magna in his q̄ ſunt in purgatorio. ⁊ hec nō prodeſt his in celo. quia non indigēt. ⁊ ſic liberant̃. q̄ ſi ſoluit frater meus debitū meū. ego abſolutus ſum. Exēplū de duobus ſocijs eūtibus Romam. Vnus grauiter peccauit. accepta pn̄ia i curia redīēs infirmabat̃ ad mortē ⁊ triſtabat̃ q̄ nō iꝑleuiſſet pn̄iam. ꝓmiſit alter tenere ꝓ eo. quod ⁊ fecit. Primo āno apparuit ei in tercia ꝑte albus.

In ſecūdo duabus. In tercio vo apparuit in toto albiſſimus gr̄as ei agēs. ¶ Secūdū iudiciū i morte. ⁊ hoc ipa mors q̄ p ſententiā ſummi iudicis eſt inflicta omī carni. Eccli. xlj. O mors bonū ē iudiciū tuū homini indigenti. Et ſubdit. Hoc iudiciū a deo poſitū ē omni carni. Cū dictū erat Gen̄. ij. In q̄cūq̧ hora comederitis morte moriemini. ad hoc iudiciū citamur p egritudines diuerſas. vn̄ Eccli. xviij. Ante iudiciū para iuſticiā. ad Gal. vj. Dum tp̄s habemus operemur bonū. Videm⁹ eīm cū hō citat̄ ad iudiciū cogitat quō iuſtificari poterit. ⁊ ſic nos facē dēm⁹ cū citamur ad iudiciū mortis p egritudines. de q̄ bern̄. Quid faciem⁹. nūq̄d manebim⁹. nūq̄d pactū cū morte fecim⁹. Abſit. ſ; attēdam⁹ vocem ꝓpheticā. Hiere. lj. Egredimini e medio babilonis. vt vnuſq̄ſq̧ ſaluet animā ſuā. i. de mūdana cōuerſatione. vn̄ Hug. de clauſtro aie. Fuge. luge. attende. depcare. fuge mūdū. q2 vanitas. luge peccatū. q2 iniq̄tas. attende carnē q2 fragilis. depcare deū. q2 miſericors. ¶ Secūdo mors dī iudiciū. q2 eq̄liter iudicat omnes. Joſue. xxiii. Ecce egrediar viam vniuerſe carnis. Pſal. lxxxviij. Quis ē hō q̄ viuet ⁊ nō videbit mortem. ad Heb. xj. Statutum ē omni homi ſemel mori. Eccs. ij. Morit̄ doctus pariter ⁊ indoctus. Bern̄. Mors inopie nō miſeret̄. diuitias ⁊ ptātes nō veret̄. nō iunioribus nec etati parcet. Eccli. xlj. Oia q̄ de terra ſunt in terrā reuertent̄. ¶ Tercio mors dī iudiciū. q2 hō talis iudicat̄ q̄lis in morte inuenit̄. xxv. di. qualis. Qualis q̄s hinc egredit̄ talis i iudicio pn̄tatur. Eccli. xj. Si ceciderit lignū ad auſtrū vel ad aq̄lonē. vbi ceciderit ibi manebit. hoc quotidie expectam⁹. Aug. Vita nr̄a nihil aliud ē niſi curſus ad mortem. bern̄. Mors vbiq̧ te expectat. ſi prudēs es vbiq̧ expecta eā. vt ipa dū venerit paratū te inueniat. Talis fuit Sene. dicēs. An̄ ſenectutē cogitaui vt bn̄ viuerē. vt in ſenectute bn̄ morerer. ideo Eccli. xviij. An̄ obitū para iuſticiā. Talis fuit iuuenis q̄dam nobilis vnigenitus ſui pr̄is q̄ religiōnē intrauit de q̄ pat̄ multū doluit. et cōminatus eſt ꝙ monachos ⁊ abbatem cōburere ret niſi filiū redderēt. Pat̄ aſcendens equū venit ad filiū obſecrabat vt reuerteret̄ ⁊ ſuccederet ei in hereditate. Et inq̄t filius pr̄i. Quedā pꝉiculoſa cōſuetudo ē i terra tua. ꝓpter quā habitū monachalem ſuſcepi. Et pr̄ inq̄t. Ego amouebo eā. Et fili⁹ inq̄t. Hec ē cōſuetudo quā video ⁊ timeo ꝙ ita cito morit̄ iuuenis ſicut ſenex. Nā quō ꝓmittis mihi futurā hereditatē cū nō ſum certus ꝙ debeo viuere. niſi hāc cōſuetudinē amoueris nō reuertar. Pr̄uidēs ꝙ nō poſſꝫ auertere qđ deus introduxit cōpūctus ē. ⁊ cū filio habitū monachalē ſuſcepit. ideo dī. Memēto iudicij mei. i. mortis. Tal' memoria valet ad multa. ¶ Primo ad humilitatē. aug. de ver. do. Agnoſcat hō ſe mortalē ⁊ frāgat elationē. Vn̄ antiq̄ volentes ſe hūiliare ponebant cinerē ſup caput in memoriā mortis. q2 cineres eſſent. Eccli. x. Quid ſupbis terra ⁊ cinis. Nā pauo viſis pēnis ſupbit ⁊ totā caudā extēdit. ſ; viſis pedib⁹ caudā deponit. Sic hō viſo fine ſuo ſe hūiliat. q2 dicit gre. Deſpecti iacent i putredine q̄ prius tumeſcebant in vanitate. ideo cōſuetudo ſolebat eſſe imperatoꝝ. vt dic̄ Joh̄es pr̄iarcha. Imperatores q̄n electi erant. tunc prima die coronationis venit latomus q̄dā ferēs tres vel quatuor petras marmoreas diuerſoꝝ coloꝝ. interrogans de q̄ genere velit ſibi eligere ⁊ fieri monumentū. Grego. Dū homi faſtus ⁊ ſupbia cuius cōceptus culpa. naſci miſeria. viuere pena. mori anguſtia ē. ¶ Secūdo valet ad mūdi cōtēptibilitatē. Hiero. Facile oia cōtēnit q̄ ſe nouerit moriturū. Reuera oia mundi delectabilia. diuitias. potentias. delicias. ¶ Primo diuitias. j. ad Thi. vj. Nil intulimus in hūc mūdū neq̧ aliq̄d deportabim⁹. Job. j. Nud⁹ egreſſus ſum de vtero. nudus reuertar. ps. xlviij. Relinquēt alienis diuitias ſuas. O q̄d ꝓſunt cētū milia florenoꝝ cū nullū recipies. ſ; omīa relinques. bern̄. Mundus inexorabilē ſibi cōſtituit ianitorē. nihil ſinit deportare. Ambr. Non ſunt hominis bona q̄ non pōt ferre ſecū. ſ; ſola elemoſina ē comes defunctoꝝ. ¶ Secūdo potētias. Eccli. x. Rex ē hodie. cras morit̄. j. mach. xj. Rex ptholome⁹ impoſuit ſibi dyadema. ⁊ tercia die mortuus ē. ps. xxix. Que vtilitās in ſanguie meo dū deſcēdero in corruptionē. Et ſic ꝑuipendit potentiā p mortis memoriā dyogenes. de q̄ refert Hieron̄. ⁊ Sen̄. q̄ fuit maxim⁹ mūdi cōtemptor. ita ꝙ tm̄ baculū ⁊ ciphū habuit cū quo ad fontē bibebat. Cū aūt ſemel vidiſſet hoiem manib⁹ bibentē ciphum ſuū fregit dicēs. Neſciebā q2 natura mihi hoc preſtitit iſto carere aminiculo. nolebat eīm in ciuitatibus habitare nec domū poſſidere. ſ; in deſerto i q̄dam morabat̄ dolio. ita ꝙ in eſtate vmbrā ⁊ i hyeme ſolē habebat. ita ꝙ in eſtate ſp fundum ſoli opponebat. in hyeme vo os ad ſolē voluebat. Cum aūt alexander imperator in venādo tranſiret. ad eū veniēs ⁊ an̄ eū conſiſtēs vmbrā ſibi faceret. dixit ei. vellē vt mihi nō auferres qđ mihi dare non potes. Qđ imperator intelligēs ad aliā ptē diuertit dicens ſe mirari ꝙ nō videbat eū ptātem ei⁹ timere. Cui ille rn̄dit. Potentiā tuā nō timeo. q2 aut ē pterita. aut pn̄s. aut futura. Illa q̄ pterijt nō eſt. futuram potentiā nō timeo. q2 dubia ⁊ incerta ē. etiam nō pn̄tem. q2 modica ē ⁊ cito tranſitoria. Cū aūt q̄ aſtabāt in ipm̄ vellent irruere pcepit ne q̄s eū tangeret. q2 homo dei erat q̄ ꝓpter potentie timorem veritatē nō tacebat. ¶ Tercio delicias mūdi contemnit. quia homo erit cibus vermiū. quare ita delicate nutrit corpus quod cito erit vmiū cibus. Job. xvij. Putredini dixi pater me⁹ es. mater mea ⁊ ſoror mea vmibus. Eccli. xj. Cum moritur homo hereditabit beſtias ſerpentes ⁊ vermes Faciat ergo homo rōnalis qđ facit beſtia brutalis. vt. ſ. cauda. i. mortis memoria expellat muſcas id ē cogitatōes immūdas. Gre. iij. mor. Qui carnis deſiderijs anhelat. q̄d aliud facit q̄ ꝙ vermes amat. iō oēs guloſi vt porci ſe ingurgitātes ſūt cib⁹ vermiū. Gre. Quid eīm ſit carnis ſubſtātia teſtantur ſepulcra. Et ita nihil ad domādū deſideria valet q̄ ꝙ vnuſq̄ſq̧ hoc qđ diligit q̄le ſit mortuū pēſet. ⁊ ſic vitant̄ oia mūdi mōi delectabilia. aug. in li. exhortationū. Nihil ſic reuocat a pctō ſicut mortis frequēs meditatio. ¶ Tercio valet ad elemoſinarū largitōem. patet in alexandro vt cognouit ꝙ

moꝛeret͂ diuiſit partem pueris ſuis. Et ſic memo
ria moꝛtis facit dare teſtamentũ ⁊ elemoſinaꝫ cũ
hõ cognoſcit ꝙ coaſſumere ſecũ nõ põt. Et meliꝰ
ẽ dare in vita ꝙ̃ poſt moꝛtem. Sicut vna candela
plus lucet añ faciẽ ꝙ̃ tres poſt tergũ. ⁊ ſic elemoſi
na melioꝛ ẽ in vita ꝙ̃ poſt moꝛtẽ. qꝛ in vita habet
rõnem merẽdi ⁊ liberandi. ſ꜒ poſt moꝛtẽ nõ reſtat
meritũ. Idcirco bonũ ẽ vt hõ oꝛdinet in vita et fa
ciat teſtamentũ. vt dixit Lucia mrꝛ. Quarto va
let ad pñie diſpoſitionẽ. vt patet de Ezechia .iiij.
Reg. xx. Cũ audiuit ꝙ deberet moꝛi. dicẽte ꝓphe
ta yſaia. Diſpone domui tue moꝛieris. incepit fle
re. Sic͂ rex niniuitaꝝ Ione. iij. audita Ione cõmi
natione indutus ẽ ſacco. Et ſic hõ ꝙ̃to moꝛti pro
pinquoꝛ. tãto de pñia ⁊ bonis operibus ſollicitioꝛ.
Stultus viatoꝛ ſi nõ feſtinat qñ videt appꝛopinq̃
re noctẽ ⁊ pontem eleuari. ⁊ adhuc longe ẽ ab ho
ſpitio. Gre. Valde ſollicitus ẽ de bono ope ꝗ fre
quẽter cogitat de extremo fine. vt patꝫ in li. de do
no timoꝛis. Cũ ꝗdam miles flagitioſus nullã pe
nitentiã iniũctam a papa alexandro vellet facere
dedit et anulũ ſuũ ꝙ pro pñia poꝛtaret. tali condi
tione ꝙ cũ anulũ iſpiceret de moꝛte ſua cogitaret.
Qð cũ pluribus diebus feciſſet: veniẽs ad papam
dixit. Paratus ſum ad quãcũqꝫ penitenciã facere.
Dixi ſecũdo ſubiũgit͂ foꝛmidabile exitũ in mũ
do viuentiũ. ibi. ſic erit ⁊ tuũ. Sic ſingularit͂. ſic i
certitudinalit͂. ⁊ ſic breuiter. Primo ſic ſin
gularit͂. ps. cxl. Singularit͂ ſum ego donec trãſeã.
Nã nullus amicoꝝ poꝛtabit. ad. Gala. vi. Vnuſ
quiſqꝫ onus ſuũ poꝛtabit. Eze. xviij. Nõ poꝛtabit fi
lius iniquitatẽ pr̃is. ſ꜒ aĩa ꝗ peccauerit ipa moꝛietur
Quis eñi vadẽs ad ſanctũ iacobũ nõ q̃rit ſibi ſo
ciũ. ibi nullus niſi ſolus deꝰ ⁊ angeli eius. Idcir
co placa eũ ꝑ humilitatẽ quẽ offendiſti ꝑ ſupbiaꝫ.
placa ꝑ elemoſinã quẽ offendiſti ꝑ auariciaꝫ. Ex ꝗ
nullus amicoꝝ tecũ vadit. tũc ꝓpter nullius ami
ciciã debes negligere tuã ſemitã ſalutis. Secũ
do ſic incertitudinalit͂. Eccs. ix. Neſcit homo finẽ
ſuũ. mat. xxiiij. Vigilate qꝛ neſcitis diẽ neqꝫ horã
aug. de cura agenda ꝓ moꝛtuis. Neſcis qua hoꝛa
veniet. vigila ſꝑ vt te paratũ inueniat. augꝰ. in lib.
iiij. omel͂. Latet vltimꝰ dies vt obſeruẽtur oẽs di
es. Tercio ſic breuiter. ſubdit. mihi heri. tibi ho
die. ⁊ nõ dicit cras. Gre. Qui penitenti veniã ſpo
pondit diem craſtinũ nõ ꝓmiſit. yſa. xxx. Subito
dũ nõ ſperat͂ veniet cõtritio eius. Eccl͂i. xiiij. Me
mẽto qꝛ moꝛs nõ tardat. j. ad theſſa. v. Cũ dixerint
pax ⁊ ſecuritas veniet repentinus interitus. Ideo
Eccl͂s. ix. Qðcũqꝫ põt manꝰ tua opari. inſtãter fac
Hoc ipi moꝛtui aliꝗ nõ fecerũt. iõ cõquerũt͂. Me
mento iudicij mei. Terciũ iudiciũ ẽ poſt moꝛtẽ
Berñ. in meditatõnibꝰ. Statim pñtaboꝛ añ diſtri
ctũ iudicẽ de oibus opibus redditurus rõnem. et
dicet͂. Ecce homo ⁊ opa eiꝰ. iaco. v. Iudex ante ia
nuam aſſiſtit. ij. ad. Coꝛ. v. Oẽs ſtabimꝰ añ tribu
nal xp̃i ⁊ vnuſqſqꝫ recipiet ꝓut geſſit. aug. Nullũ
malũ impunitũ. Et hꝛ. xxv. diſ. ꝗ in aliud. Qui in
aliud ſeculũ diſtulerit fructum cõuerſionis prius
purgatõnis igne purgabit͂. Et illa pena ignis erit
tanto grauioꝛ ꝙ̃to culpa groſſioꝛ. Deutr. xxv. ſ꜒m
menſuram peccati plagaꝝ erit modus. j. Coꝛ. iij.

ipe ſaluus erit. ſic tñ ꝗſi per ignẽ purgatoꝛij. quia
vniuſcuiuſqꝫ opus q̃le ſit ignis ꝓbabit. Et ſic ha
bes ex apl͂o ꝙ purgatoꝛiũ ſit. Qð negant aliꝗ he
retici dicẽtes nõ eſſe oꝛandũ ꝓ aĩabus. Et hec he
reſis ſurrexit poſt obitũ beati Hieronimi. ſic ſcri
bit Cyrillꝰ ad aug. ꝗ aperte teſtat͂ ꝯtra eos. vt patꝫ
in ſ꜒mone ꝗ incipit oꝛemꝰ. ideo. ij. mach. xij. Scã
⁊ ſalubꝛis ẽ cogitatio ꝓ defunctis exoꝛare. ꝓpter
ineſtimabilẽ penã ignis. auguſ. Ignis purgatoꝛij
durioꝛ erit ꝙ̃ quicqd in ſeculo excogitari poterit.
Ideꝫ. Grauioꝛ erit ignis purgatoꝛij ꝙ̃diu poteſt
oculus claudi ꝙ̃ omẽs pene quas ſuſtinuit ſanctꝰ
Laurentiꝰ in craticula. Hiero. Attende charitatẽ
⁊ quãtitatẽ pñie. ⁊ q̃litatẽ ꝗ igni purgatoꝛij debet
eqpollere. Eccl͂i. vij. De negligẽtia purga te cum
paucis. Eſtimas ꝙ ſancti fatui fuerũt ꝙ ita grauẽ
⁊ arduã vitã duxerũt. de pe. di. vij. c. vl͂t. Licet ſan
cti innumerabilia paſſi ſunt toꝛmẽta. nũꝗ tñ talis
pena ẽ inuenta. Et ſubdit ibidẽ. Studeat vnuſꝗſ
qꝫ vitã ſuam hic emendare vt poſt moꝛtẽ nõ opoꝛ
teat eũ penã tolerare. Ibidẽ. Indignꝰ ẽ poſt moꝛ
tem recipe ſuffragia ꝗ nõ nouerit ſe moꝛiturũ. Sy
doniꝰ in epl͂ari. De rõne ſalutis nr̃e ẽ quotidie ꝓ
eis oꝛare. Euſebius. Qui defunctis cõſolationẽ
negat ꝑfecto ipe a cõſolatõe alienꝰ erit. Hieroñ.
Quantam conſolationem defunctis impendimꝰ
tantam viceuerſa recipiemus.

Sermo. clij. Ad idem.

Diliges pꝛoximũ tuuꝫ

ſicut teipm Math. xxij. In vbis pre
miſſis duo innuũtur. Primo dilectõnis
neceſſitas ibi. Diliges. qð notat ꝑcipiẽtis autoꝛi
tatẽ. Secũdo diligẽdi q̃litas. ibi. ſicut teipm. De
primo dicit. Diliges ꝓximũ tuũ. Ecce ꝑceptũ.
Item nota neceſſitas dilectõnis patꝫ ex multis.
Primo ex ſcriptura. eo ꝙ crebꝛius monet ad dile
ctionẽ. Leui. xix. Diliges ꝓximũ tuũ Io. xv. hoc
ẽ ꝑceptũ meũ vt diligatis inuicẽ. Luc. x. Et hic in
ꝓpoſito. adeo neceſſaria ẽ huiꝰ mandati executio
ꝙ deus ſeipm diligere nõ reputat ſi vere ꝓximuꝫ
nõ diligimꝰ. j. Io. iiij. Si qs diligit deũ ⁊ frẽm eiꝰ
odit mendax ẽ. Secũdo ex figura. nã intantum
deꝰ nos dilexit vt oẽs hoies vult ſaluos fieri. j. ad
Thi. ij. Et ſic nos oibꝰ debemꝰ fauere ſalutem. qꝛ
deꝰ miſit filiũ ſuũ ꝓ oibꝰ. ad Ro. viij. Pꝛopꝛio fi
lio nõ pepercit deꝰ. Tercia neceſſitas huiꝰ mãda
ti patꝫ ex natura. qꝛ ꝯiũcti ſumꝰ adinuicẽ. de ꝗ aug.
Voluit deꝰ vnicuꝫ hoiem foꝛmare in ꝑncipio a ꝗ
oẽs hoies ꝓcederẽt. vt tanq̃ frẽs oẽs ſe amarent.
Et ſic nõ ẽ factũ in angelis nec in bꝛutis. non ſolũ
frẽs ſumus ſ꜒m humanitatẽ. ſ꜒ ⁊ ſpũalem fraterni
tatem. de ꝗ aug. Omnes frẽs ſumꝰ ſ꜒m ꝙ homines
quanto magis ſ꜒m ꝙ xp̃iani ſumꝰ ⁊ in fide xp̃i. nã
rõne fraternitatis ſpũs vnus ẽ pat͂ deus. vna mat͂
eccia. que fraternitas tanto foꝛtius ſtringit ad di
ligendũ. quanto reuerentioꝛ eſt deus pat͂ nr̃ ꝙ̃ hõ
Et quanto reuerentioꝛ mater eccleſia ꝙ̃ carnalis.
⁊ quanto celeſtis hereditas maioꝛ ꝙ̃ tempalis. iõ
eccleſia oꝛat in cõmuni. Oꝛemus pro omnibus fi
delibꝰ defunctis. non ꝓ infidelibus. quia ſcribitur
Ioh. iij. Qui non crediderit iam iudicatus eſt. ad

Heb.xj. Impoſſibile ē ſine fide deo placere Quia
tales nõ ſunt frēs noſtri ſpūales in fide. ¶ Quarto
patet ex creatura. Oēs em̄ creature eiuſdez ſpeciei
diligūt ſe mutuo. Eccl'i.xiij. Omne animal diligit
ſibi ſile. ⁊ ſic hoies. ¶ Dixi ſecūdo ſubiūgit diligē
di q̄litas ibi. ſicut teſpm.ſ. ħ ad gr̄az. ⁊ ibi ad gl'iaz.
Naz dilectio ꝓximi eſt via ad iſta duo. de q̄ Amb.
Sicut ſine via null⁹ ꝑuenit quo tendit. ſic nec ſine
dilectione dei ⁊ ꝓximi. Dixi ad gratiã ⁊ ad gloriã
Sunt em̄ pleriq̄ q̄ diligūt corpus ꝓximi ad p̄ſen
tem voluptatē vel vitã. ⁊ obliuiſcunt̄ aiam ꝓximi
diligere ad futurã vitã. Illa eſt dilectio animalis.
j. Chor.ij. Homo animalis nõ ꝑcipit ea q̄ ſpirit⁹
dei ſunt. Sic tales nõ hñt reſpectum ad ſpūm. ſed
ſolū ad corpus ne infirmarent̄ nec tribularent̄ cor
poraliter. ¶ Naz anima hominis eſt diligēda
ſicut imago regis eterni ſcilicet dei. Naz ſicut ima
go diligit̄ ꝓpter xp̄m. non q2 lapis vel lignū. ſ3 quia
xp̄m repſentat. Et ſic debes diligere aiam ꝓximi
tui ſicut imaginē dei. q̄s em̄ fideliū ſi videret ima-
ginē beate virginis in igne iacere vel alicuius ſcti
nõ eriperet. q̄to magis aiam ꝓximi que ad ima-
ginē dei creata eſt debemus diligere ſicut p̄cioſuz
theſaurū ꝓ quo chriſtus aiam dedit. Vñ Aug⁹.
Sicut deus oēm creaturam. ſic aia omne corpore
um nature dignitate p̄cellit. Bern. Totus mund⁹
reſpectu vni⁹ anie p̄ciū eſtimari nõ pōt. Nõ em̄ ꝓ
toto mūdo aiam daret quã ꝓ aia hois dedit. Jō
debem⁹ aiam ꝓximi diligere ſicut theſauꝝ p̄cioſuz
nõ ſolum in vita ſ3 in morte. Prouer.xvij. Omni
tpe diligit ver⁹ amic⁹. Jō xp̄iani debēt ſe ipos dili
gere ſic mēbra vni⁹ corpis. Nã mortui adhuc ſunt
mēbra eccie qui in gr̄a deceſſerunt. ad Ro.xij. Su
mus em̄ inuicē mēbra. Nã nullū membruz deſpi-
cit aliud. ⁊ ſic tu nullã debes deſpicere. Itē quod-
libet membrū corpis alteri ꝓ poſſibilitate ſbuenit
nullū membrū ſibi ſoli retinet officiuz. Et ſic nos
nõ ſolum orare debem⁹ ꝓ nobis ⁊ ꝓ teipo bene fa
cere. ſed etiã ꝓ alijs. j. Joh.iij. Qui habuerit ſbam
hui⁹ mūdi ⁊ viderit frēm ſuū neceſſitatē patientē.
⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo quō charitas pr̄is ma
net in eo. Et ſi tu es i p̄nti ſeculo in diuitijs gratie.
ergo exhibe dilectiōez ꝓximo tuo. Ecci.viij. Nor
tuo ne ꝓhibeas gratiam. ſic fecerunt machabei. j.
Mach.v. Cõuenit eccl'ia magna cogitare quid fa
ceret fratrib⁹ in tribulatiōe. Deut.xxj. Precipio ti
bi vt apias manū tuã fratri tuo. Vñ ſi vis q̄ de⁹ in
neceſſitate tua tibi ſubueniat. tu ꝓxima debes ſub
uenire Lu.vj. Eadē mēſura ⁊c. Hiero. Tanto vici-
niores erimus eterno gaudio. quãto miſericordio
res fuerim⁹ ſup defunctoꝝ ſupplicio. Item vnum
mēbrū reputat ſibi fieri qđ alteri fit. vñ ſi pes ledit̄
os dic. cur me ledis. ⁊ ſic eoꝝ pena deberet nobis
eſſe ꝓpria. Gre. Tanto q̄s ꝑfectior quãto ꝑfectius
ſentit dolores alienos Jō.j. ad Cho.xij. Cū cõgra
tulat̄ vnū membrū. gaudent oia. Ro.xij. Gaudete
cū gaudentib⁹. Sz heu pleriq̄ ſunt nullã mētiōez
faciētes nec habētes ꝓ defunctis. De quib⁹ Beda
Indign⁹ erit omni ſuffragio q̄ defunctoꝝ in mēor
fuerit in ħ ſeculo. De his ꝯq̄runt̄ aie defunctoꝝ ꝓ
ut dicit Guido in ſermone. Cõq̄runt̄ em̄ anie in
purgatorio eo q̄ nõ fit mētio de eis in hoc ſeculo.

¶ Item anie ꝯquerunt̄ in purgatorio ſup mlta
genera hoim. ¶ Primo ſup eos q̄ bona eoꝝ dereli
cta eis attrahūt ⁊ ſibi vſurpant. vt heu ſepe ꝯtingit
q̄ moriēdis famulant̄ attrahūt eoꝝ derelicta q̄ſi ꝓ
pria. Vel etiã q̄b⁹ in fideles manus aliq̄ cõmiſſa
ſunt ad obſeruãdū vt dent heredib⁹ vel ꝓ aie ſalu
te. ⁊ ſibi ipis vſurpant. tales peiores ſunt ceteris fu
ribus. q2 tales duplex furtū cõmittūt ſpoliãdo taz
viuos q̄ȝ mortuos. mortuos ſpe ⁊ ꝯſolatione quaz
expectãt. ⁊ heredes mortuoꝝ ſpoliant ſubſtãtia cū
qua ꝯſolarent̄ mortuos alemoſinã faciēdo vt eo fi
delius orarent ꝓ eis ſi aliq̄ fuiſſent eis derelicta ⁊
duplicant lachrimas orphanoꝝ et viduaꝝ. q2 ꝑdi-
derūt parentes ⁊ ſpoliant̄ bonis parētū. Sed de⁹
q̄ eſt pater orphanoꝝ et iudex viduaꝝ nõ ſinit hoc
inultū. De talib⁹ Iſa.xxxiij. Ve q̄ p̄daris. nõne p̄
daberis. Nam ex dei ꝑmiſſione tales aliq̄ñ plus ꝑ
dūt q̄ȝ recipiūt. vt dñs aliq̄ñ ferit eos grauib⁹ infir-
mitatib⁹. ita q̄ ꝯſumūt in lecto infirmitatis. Vel
eos q̄ñq̄ plagat tp̄ali pena ꝑ quã veniēt ad eternã
Et ſicut aloꝝ heredes p̄uauerūt bonis ſuis. ſic eo-
rū heredes ſpoliant̄. vt impleat̄ illud pſ̄. cviij. Fi-
ant filij ei⁹ orphani. ⁊ vxor eius vidua. filij ei⁹ men
dicēt ⁊ eijcient̄ de habitationib⁹ ſuis. Et ſi de⁹ eis
parcit ad temp⁹ ⁊ ꝓlongat ⁊ ꝓſperant̄ ⁊ nõ reſtitu
unt. tūc theſauriſant ſibi irã i die ire. Greg. Quã-
to miſericordi⁹ hic parcit. tãto durī⁹ in eternū ferit
¶ Secundi de q̄b⁹ cõquerunt̄ ſunt heredes. q̄ ea q̄
dereliquerūt eis praue cõſumūt. ⁊ ꝓ animab⁹ mo
dicū vel nihil faciūt. Sup tales cõquerunt̄ q̄rulo
ſe illud Job.xix. Miſeremini mei miſemini mei
ſaltē vos amici mei. q2 manus dñi tetigit me. ¶ D
Item tres graues iniquitates oñdunt. Primo q2
ſunt inmiſericordes nõ cõpatientes eorum exilio.
Amb. Indignū eſt illi deum eſſe ꝓpiciuz qui cru-
delis eſt in ꝓximū Jaco.ij. Judiciū fiet illi ſine mi
ſericordia qui nõ facit miſericordiaz. Secūdo q2
ingrati ſūt q2 immemores beneficijs eis impenſis
nõ memores quãtos dolores. labores. curas cum
eis habuerūt parētes eos educãdo ⁊ cuſtodiendo.
Si em̄ vinct⁹ tu fuiſſes corporaliter parētes abſtra
xiſſent ꝓprio ore redemiſſent ⁊. tu obliuiſceris eoꝝ
De talib⁹ Ecci.iij. q̄ȝ fame male eſt q̄ relinquit pa-
trem. ⁊ maledictus eſt a deo q̄ exaſperat matrem.
Tales ſunt q̄ male expandūt derelicta ⁊ augēt pe-
nas eoꝝ. Tercio oſtendūt infidelitatē. q2 poſuerūt
fidē in eos ⁊ ſtudioſe laborauerūt in vita. ꝯfiden-
tes ſi relinq̄rent filijs cõpetētē neceſſitatē nõ opor
teret eos ita grauiter laborare. q̄ eo diligēti⁹ ſerui-
rēt deo ⁊ ꝓ eis orarēt. ſ3 implet̄ in eis illud Zach.
ix. Dolebit nimis acharon qm̄ ꝯfuſa eſt ſpes ei⁹.
¶ Tercij de quibus ꝯquerunt̄ anie q̄ odioſe litigãt
aut diſceptant ꝓ derelictis. Multi ſunt q̄ dū viuūt
habēt paucos vel nullos amicos. ſ3 cū moriunt̄ in
ueniūt ſe amici. nõ q̄ eis amicabiliter agūt q̄ſi volē
tes anie bonū. ſ3 q̄ derelicta ſunt habere volūt. Hic
incipiūt rixe. diſceptationes. iuramēta. falſi teſtes
adducunt̄. mutuo detrahūt. O q̄ȝ magnus meror
poteſt hoc eſſe aiab⁹ defunctoꝝ q̄ occaſiōe bono
rū q̄ ita grauiter acq̄ſierūt ⁊ ſperauerūt eis ad con
ſolationē ꝑuenire. de his peccata ⁊ iuramēta oriri.
q2 valde dolēt quã deus aliquo peccato offenditur

Ubi expiunt vindicte vicioꝝ. ¶ Sꝫ diceres quō poſ
ſunt ſcire ſi aliqui ꝓ eorum bonis certant. Rñdet
Aug. in libro de cura ꝓ mortuis agenda. Ex reue
latione angeloꝝ vel aiaꝝ de mūdo decedentiū. vl
ex diuina reuelatōne. ſic cognoſcūt qd boni ꝓ eis
fit ⁊ a qbus. ¶ Quarti de quib⁹ ↄquerunt ſunt qui
nolūt ſoluere debita. ¶ Nota ꝓ duplicibus de
bitis patiūt ea ptīni in purgatorio. ſ. ſpūlia ⁊ corpali
Spūalia debita ſunt pctā. Mat. vj. Dimitte nob
debita noſtra. Corpalia ſunt pecunie ⁊ res. Spūa
lia debita ſoluunt penitētia. q̄ ſunt pctā. Corpalia
vero pecunia vel alia re q̄ iniuſte detinet. Sic du-
plicē dilectionē debemus eis obtinere. pmo ſoluē
do debitū ſpūale. i. pniam ꝓ eis ſuſcipe. Dicit em̄
magiſter henricus de haſſia in lectura ſup Gene.
Si viuēs ſuſciperet in charitate pniam quā mor-
tuus ſuſceperat in extremis cū adhuc viueret ⁊ eā
pficeret ꝓ eo ⁊ ſi ↄdigna eſſet penitētia impoſita a
ſacerdote poſſet mortuus liberari a culpa ⁊ pena.
ſi nō haberet alia impedimēta. q2 ipſe iam eſt liber
⁊ ille q̄ ſuſcepit obligat. Si aūt haberet alia. id eſt
venialia vl' oblita. ꝓ tali poſſet puniri. ⁊ ſic ſtat ali
quē fore beatū ꝓ q̄ agit adhuc penitētia in hoc ſe-
culo. ¶ Sꝫ diceres. ſtat ꝙ viuēs pniam moriē
tis ſuſcepit. ⁊ poſtea nō ſatiſfecerit. nunqd imputa
bit mortuo. Rñdet ꝙ nō. ſꝫ ille q̄ ſuſcepit ⁊ neglexit
vt patet exemplū de quodam fratre cui hoc ↄtigit
ꝙ ſuſcepit pniaꝫ ⁊ neglexit. poſt obitū apparuit cui
dā fratri. dixit ſe eſſe in penis nō ꝓprijs ſed alienis.
¶ Sed di. ponam⁹ ꝙ fideliter intendat implere. et
eodem die vel cito poſt illū moriat ꝓ quo ſuſcepit
⁊ ſic pficere nō potuit. puniet nec ille q̄ ſuſcepit. Rñ
det. puto ꝙ nō. licꝫ poti⁹ eſt credēduꝫ ꝙ plus deus
cui placet charitas ⁊ miſericordia q̄ dicit Math. v.
Beati miſericordes ⁊c. non ſolū remittit ei penam
quā ꝓ alio deberet pati quā ex charitate ⁊ miſcdia
ſup ſe ſumpſit. ſꝫ ſingularē retributionē ⁊ ſpecialeꝫ
ↄtritionē ꝓ pietate ei ↄcedet. ¶ Secūdo viuēs po
teſt penitere ꝓ mortuo ſi ↄtritus fuerit ⁊ deſidera
uit pniam ⁊ cōfeſſionē. ⁊ ſi qs ſciret illa peccata de
quib⁹ fuiſſet ↄtritus. licꝫ nō ↄfeſſus. ⁊ ↄfiteret ⁊ pe
nitentiā aſſumeret. vt legit in legenda aurea. ¶ B
Fuit quedaꝫ mulier cui vir moriēs miſit magnas
diuitias. ſꝫ illa hoſphiſando cū amaſijs ↄſumpſit.
Cū aūt ſenuiſſet ⁊ deformis ⁊ depaupata fuiſſet ab
amatorib⁹ fuit derelicta. de q̄ cepit ↄtriſtari. Cui di
abolus apparēs ait. Nō ↄtriſteris. fac ꝙ docebo ⁊
dabo tibi diuitias ⁊ amaberis vt pus. Que ſpopō
dit. tunc p̄cepit ei quattuor. Prio ꝙ in domo ſua
pmitteret familie luxuriari ⁊ q̄cunqꝫ vellēt. Scdo
ꝙ paupes de die hoſpitaret et de nocte expelleret.
Tercio ꝙ cū veniret ad eccleſiā deberet fabulari et
alios in orōne ⁊ p̄dicatōe impedire. Quarto ꝙ ne
quaqꝫ deberet ↄfiteri. nec hoc alicui reuelare. Hec
oia miſerrima fecit ad temp⁹. Poſt hoc infirmata
hortabat a filio ad ↄfitendū ⁊ ad ſacramēta pcipiē
dum. Que rñdit. Gratis eſt. pdita ſum. Sed cū fi
lius inſtaret ꝓ cauſa reuelanda illa noluit ſibi dice
re. Ille petēs eā lachrimis tamdiu vſqꝫ ei oia pate
fecit. ille ↄſolabat eam ⁊ exhortans ꝙ nequaqꝫ de-
ſperaret. q2 dñs ita grauiter paſſus eſt ꝓ peccatori
bus ꝙ maior eſt dei miſericordia q̄ omnis noſtra

miſeria. ꝙ ſolū ſperaret in deum ⁊ confiteret in ſpe
venie. At illa. tarde eſt. Rñdit ille. nō. ꝓmittens ꝙ
tm̄ ↄfiteret ipſe ꝓ ea vellet penitere. Ex hoc ipſa cō
ſolata iuſſit eū ire ꝓ ſacerdote. Et duꝫ filius iret ꝓ
ↄfeſſore diabolus ita horribilit ei apparuit ꝙ p̄ ter
rore moreret antequā ſacerdos venit. Tūc fili⁹ cōfeſ
ſus eſt ꝓ ea ⁊ ſuſcepit pniam ꝓ ea ſeptennē ⁊ eam
ſtrēnue ⁊ deuote cōpleuit. Et poſt ſeptē annos ap
paruit ei mater ⁊ retulit ei grās. Eſt tm̄ differētia in
ter pmam ⁊ ſcdam penitentiā. Nam in pma q̄ cō-
feſſus eſt abſolut⁹ eſt totaliter ab his ad q̄ extēdit
ſe pnia iniūcta p alteꝝ implēda. Sꝫ i ſcda ñ ſic ab-
ſolut⁹ eſt a pena licet p ↄtritionē a culpa q̄ nō ē ſa-
cramētaliter ↄfeſſus. tm̄ oportet eū pati i purgato-
rio quſqꝫ implet pnia vel ſatiſfactio in pena. ¶ Ter
cio viuētes pn̄t penitere ꝓ mortuis in generali. dū
neſciūt q̄ ⁊ q̄ta pctā fecerūt defuncti. Nā viui poſ
ſunt orare. ieiunare. elemoſinas dare. ⁊ opa pieta-
tis exercere. tali intentōe vt ſit ad honorē dei ⁊ ſa-
tiſfactionē ꝓ delictis defunctoꝝ vt a penis liberet.
Et hoc modo nos oēs debem⁹ ieiunare ad libera-
tionē defunctoꝝ. Et ſi nō poſſemus integras peni
tētias ꝓ eis portare ſaltē aliquid faciam⁹. ad Gal.
vj. Alter alteri⁹ onera portate. xiij. q. ij. Penitētie
viuoꝝ ſunt auxilia defunctoꝝ. ¶ Scdo ſoluēdū eſt
debitū corpale Ro. xiij. Reddite oib⁹ debituꝫ. cui
tributū tributū. cui vectigal vectigal. Si igr vis bñ
facere defunctis amicis. redde debitū añ teſtamē
tū. debita nō ſunt ꝓpria ſꝫ aliena bona. nō de alie-
nis non debet fieri elemoſina. ſm illud Thob. iiij.
Ex ſba tua fac elemoſinā. Et Prouē. iij Honora-
dñm de tua ſba. Et. xiiij. q. v. Immolās ex iniquo
maculata eſt oblatio. et Eccl. xxxiiij. Qui offert ſa
crificiū de ſuba pauperꝝ. q̄ſi q̄ victimat in cōſpectu
pris filiū. Jō melius eſt ꝙ reſtituat. Nā p alia opa
nō pn̄t iuuari. nec abſolui ſine debitorū ſolutione
¶ Exemplū legit in apiario. Quidā miles mor-
tuus apparuit vni ſuoꝝ portās pond⁹ babatoruꝫ
flāmantiū dicēs. Dic dñe tue vxori mee vt ſoluat
debitū huic fabro. nominās fabrū. Ecce ꝓpter ba-
bata mihi facta nō ſoluta gerē me oportet babata
flāmātia quſqꝫ ſoluet. qd illa audiēs acceſſit fabrū
q̄rēs de debito. Rñdit. tenet mihi vnā marcā. ſꝫ ſe-
pe monui ꝙ tedio affectus dimiſi. ita mortuus eſt
Poſt hoc ipa ſoluit. immediate poſt hoc vir vxori
in lōga apparuit veſte. ⁊ ligat⁹ inferius reſte ⁊ ſupi
us. Ait vxori. Solue me. attinge veſtē meā i fine ⁊
trahe de me. qd fecit. Et ille gratulās ait. Jaꝫ ſolu-
tus ſum grās tibi ago. q2 ſoluiſti debitum. Multa
fuerūt ꝓ eo facta. ſꝫ nō ꝓfuerūt ſine ſolutōne debi
toꝝ. ¶ Quinti de qbus ↄq̄runt ſunt q̄ nō dāt
qd ligauerūt. Aug. xiij. q. ij. vltima. Ultima volū-
tas hois morientis oibus modis eſt adimplēda tā-
to citi⁹ quāto poſſet. ¶ Exēplū. Pariſi⁹ accidit ꝙ
qdā ſtudēs moritur⁹ cōmiſit ſocio ſuo vt culcitrā
quā habuit vēdere deberet ⁊ p̄cium paupibus ero
gare. Sed mortuo illo ſocius diſtulit hoc facere.
iacēs p ſe in eadē. Tunc mortuus apparuit in viſi
one multū afflictus q̄ſi iacēs in lecto nudus. Ad
qd ille territ⁹ vēdidit eā ⁊ p̄cium dedit paupibus.
Quo facto apparuit defunctus q̄ſi in lecto bene
diſpoſitus ſuauiter requieſcēs. Ex q̄ patꝫ ꝙ qui ꝓ

longāt facere ꝑ aīabus ſuffragia ſepe coꝝ penas
ꝓcraſtinant. Jō Eccli.iiij. Coꝛ inopis ne affixeris
nec ꝓtrahas datū āguſtiāti. Prouer.iij. Ne dicas
amico tuo reuertere cras cū ſtatim dare poſſis.iu-
xta illud.Eccl'ſ.ix. Quodcūq; pōt man⁹ tua opa-
ri.inſtāter fac.q2 nō eſt opus nec ratio nec ſcientia
nec ſapiētia apud inferos ꝗ que poſſunt eripi. Sz
dicit Rich.de ſancto victoꝛe. Charitatis nr̄e ope-
ra ſedant defunctorum ſupplicia.

¶ De ſancto Martino. ¶ Sermo cliij.

Beati ſerui quos cū ve
nerit dn̄s inuenerit vigilātes. ¶ In ſum
ma euangelij duo innuunt. Prio hoꝛtat
nos ad carnis mūdiciaꝫ.ibi. ſint lūbi veſtri. Scdo
docet bonoꝝ opeꝝ vigilātiam.ibi. Beati ſerui. De
pmo dicit. Sint lumbi veſtri pcincti. ¶ Dupli
ces ſunt lumbi.ſ.mētis ⁊ coꝛpis. Hic loquit de lū
bis mentis.q̄ ſunt intellectus ⁊ affect⁹. ex q̄bus co
gitatiōes ⁊ deſideria q̄ſi quedā ſoboles generant.
De q̄bus pſ.xxxvij. Lumbi mei impleti ſunt illu
ſionib⁹.i. malis deſiderijs et cogitatiōibus quib⁹
diabolus illudit aīas. Naꝫ q̄ ſe pcingit veſtes ele
uat.ſic nos a terrenis ⁊ carnalibus ↄcupiſcētijs af
fectū debem⁹ leuare ad deū.ad Eph.vj. State ſuc
cincti lūbis veſtris id eſt eleuatis affectiōib⁹ a car
nalib⁹ deſiderijs Gre.in omel. Lūbos pcingim⁹
cū carnis luxuriā ꝑ ↄtinentiā coartamus. Hoꝝ lū
boꝝ cinctoria ſunt duo. Primū eſt aſſidua medita
tio legis diuine.de q̄ Hiero.ad ruſticū monachū. ⁊
hr̄ de ↄſe.di.v. Nunq̄.vbi dr̄. Ama ſciētiā ſcriptu
raꝝ.⁊ carnis vicia nō amabis. Eccl.xij. Frequens
meditatio eſt carnis afflictio. ¶ Scdm eſt diſcipli
na iuſtitie. Iſa.xj. Erit iuſticia cingulū lūborū ei⁹.
id eſt diſciplina iuſtificās. vt fomes ↄcupiſcētie re
primat in carne. Sic fecit apl's.j. Cho.ix. Caſtigo
coꝛpus meū.⁊ in ſeruitutē redigo. Eccli.xj. Mali
cia vni⁹ hoꝛe facit obliuionē luxurie magne. Gre.
Uulnus coꝛpis ſanat vulnus mētis. Jō lūbi coꝛ
pis ſunt pcingēdi cingulo caſtitatis.ꝫ lūbi mentis
meditatiōne diuine legis. Quia hr̄ in cañ.xlix.di.
hinc etem. Si luxuria in cogitatōe nō reprimit in
actiōe dn̄at. ¶ Itē q̄drup lices ſunt pſone que
ſe pcingūt. Primo pcingūt ſe operaturi. Sic nos
vocati ſumus ad operandū. Job.v. Naſcit homo
ad laboꝛē ⁊c̄.pſ.ciij. Exibit homo ad op⁹ ſuū vſq;
ad veſperam.i.ad moꝛtem.q2 tunc Mat.xx.dicet.
Uoca oparios ⁊ redde illis mercedē.non ocioſis
Ideo Eccl'ſ.ix. Quodcūq; poteſt manus tua opa
ri.inſtanter fac. Sed luxuria impedit opationem
boni.de q̄ Gre. Luxuria ſi mentē occupauerit vix
bona cogitare pmittit.de q̄ Oſee.iiij. Foꝛnicatō ⁊
vinum ⁊ ebrietates auferūt coꝛ. Ideo apl's.j. Cho.
vj. Fugite foꝛnicationē. Greg.iij.moꝛal. Luxuria
ebetat ſenſum.ↄfundit intellectū.maculat volūta-
tem.eneruat memoꝛiam. ¶ Scdo pcingunt ſe pu-
gnaturi. ſic ⁊ nos in hac vita ſumus in ↄtinua pu-
gna.de q̄ Job.vij. Militia ē vita hoīs ſup terrā. Et
Bern. Undiq; bella.vndiq; tela volāt.vndiq; tem
ptamēta. Jō apl's ꝓponit nob arma ꝑ q̄ poſſum⁹
reſiſtere.ij.ad Choꝝ.x. Arma militie nr̄e non ſunt
carnalia ꝫ ſpūalia. Figurat.j. Regū.xvij. Dauid
golīā vicit nō in armis ꝫ in funda ⁊ q̄nq; lapidib⁹.
quos recepit in perā paſtoꝛalē. Sic nos in funda.
i.oꝛone.⁊ q̄nq; lapidib⁹.i. q̄nq; vulnerib⁹ xp̄i vin-
cere debem⁹ hoſteꝫ nr̄m.de q̄ Iſid. Oratio pualet
oībus malis. ¶ Tercio pcingunt ſe ituri. Sic nos
ſm Gre.ſum⁹ in via qua ad patriā pgimus.q2 nō
habemus hic manentē ciuitatē.ꝫ futurā quā que-
rim⁹.ad quā q̄tidie appꝛopinquam⁹ ꝑ moꝛtē. Sz
ↄcupiſcētia carnalis impedit nos i via ſalut'.de q̄.
j.Cho.xv. Caro ⁊ ſanguis regnū dei poſſidere nō
pn̄t. Jō ad Gal.v. Spū ambulate.carnis d'ſideria
ne pficiet'. Ro.viij. Si ſm carnē vixerit' moꝛiem
ni. Aug. O q̄ parua cōcubit⁹ hoꝛa ꝑ quā pdit vita
eterna. Hugo in li.de ſacramētis. Conari debem⁹
q̄tum poſſum⁹ vt carnē ſpiritui ſbdam⁹. ¶ Quar
to pcingūt ſe miniſtraturi. Sic nos adminiſteriuꝫ
dei foꝛmati ſumus.de q̄ Iſa.xlix. Foꝛmans me ex
vtero ſeruū ſibi. Et.j. Choꝝ.iiij. Sic nos exiſtimet
homo vt miniſtros xp̄i. Ergo debem⁹ eſſe mundi
coꝛpe ⁊ aīa.q2 dr̄ ꝑ pſ.c. Ambulās in via imma-
culata h mihi miniſtrabit. Sz luxuria polluit mē-
tem.de q̄ Iſid.⁊ hr̄ in cañ.xxxij.q.vij.c. Nō ſolum
vbi dicit. Luxuria inter oia alia pctā maxime tem
plū dei polluit. Un̄ apl's.j. Cho.vj. Oē peccatū
extra coꝛpus eſt.q̄ aūt foꝛnicant in coꝛpus ſuū pec
cant. Ideo Hugo.de ſacramētis. Totis conatib⁹
inſiſtere debem⁹ vt coꝛpus ſpiritui ſubdam⁹. Ro.
viij. Qui ſm carnē ſunt.deo placere nequeunt. Et
Aug.de ciui.dei. Luxuria eſt deoꝝ oīm virtutū ini
mica. ¶ Dixi ſecūdo docet bonoꝝ opeꝝ vigilantiā
dicēs. Et lucerne ardentes in manib⁹ vr̄is Greg.
Lucernas in manib⁹ tenemus qñ ꝑ bona opa ꝓxi
mis exemplūꝫ lucis pbemus Mat.v. Luceat lux
veſtra corā hoībus ⁊c̄. Duo iubent.ſ.lucere ⁊ arde
re.lucere ꝑ cōuerſationis ſplendoꝛē.ardere.ꝑ dile-
ctionis amoꝛē. Dicit nāq; Greg. Lucere tm̄ vanū
eſt.ardere parum eſt. ꝫ lucere ⁊ ardere magnū eſt.
¶ Nota dicit lucerne in plurali. Plures eñ lu
cerne in manib⁹ poꝛtari dn̄t.⁊ ſunt tres. Prima eſt
lucerna pure intentōnis. q̄ tunc in manib⁹ poꝛtat
cū bono operi recta intētio iūgit. Mat.vj. Lucer-
na coꝛpis tui eſt ocul⁹ tuus.i.toti⁹ mētis intētio q̄
eſt oculus toti⁹ opatiōis. Gre. Qui rectā intētōeꝫ
in ope nō hꝫ totū opus amittit. ¶ Scda lucerna ē
v̄bū pdicatōis diuine pſ.cxviij. Lucerna v̄bū tuū
pedib⁹ meis. Illa in manib⁹ tenet qñ v̄bū dei ope
adimplet. ¶ Tercia lucerna eſt honeſte ↄuarſatio
nis Luce.xj. Nemo accēdit lucernā ⁊ in abſcondi
to ponit eā neq; ſub modio ꝫ ſup candelabꝛū. Di
cit nāq; Gre.ſup Ezech. Qui i occulto bene viuit
carbo eſt.q̄ aūt in publico.lucerna eſt. Jō apl's ad
Phil.ij. Sitis ſine rephenſiōe in medio natōnis
praue ⁊c̄. Itē nō ſufficit hr̄e dūtaxat carnis mūdi-
ciā ⁊ bonoꝝ opeꝝ vigilantiā ꝫ cū hoc reqrit vt ha-
beam⁹ oīm illoꝝ pſeuerantiā.de q̄ ſubdit in textu.
Et vos hoīb⁹ ſil'es expectātib⁹ dn̄m ſuū qñ reuer-
tat a nuptijs. Nuptie ſunt eterna gaudia ad q̄ dn̄s
iuit in die aſcēſionis ⁊.reuertet ad iudicādū. De q̄
Prouer.vij. Abijt viā lōgiquā ſaccū pecunie tulit
ſecū.in die plene lune reuerſur⁹.ſ.qñ eccia erit ple
na nūero ſaluandoꝝ. h veꝝ eſt de generali iudicio
Sz de ſpeciali tūc reuertet i die moꝛtis.de q̄ Exo.

xix. Veniā in caligine nubis ad te. in q̄ obſcurent
oculi ⁊ frigeſcēt mēbra. Sȝ bti ſerui q̄s cuȝ venerit
dn̄s ⁊ pulſauerit inuenerit vigilātes. ⁊ ꝯfeſtim ape
riēt ei. Gre. Ille vigilat q̄ ad aſpectū veri luminis
oculos interiores ꝑ exercitiū bonorū operꝝ aptos
tenet. Nā cū venerit ad iudiciū ꝑticulare ꝑ
mortē. tunc pulſabit ꝑ egritudines ⁊ moleſtias. vt
ſciam⁹ mortē vicinā. ꝫ btūs ſeru⁹ quē inuenerit vi
gilātem tūc i bonis opib⁹. de q̄ Prouer. viij. Btūs
hō qui audit me ⁊ vigilat ad fores meas q̄tidie. Et
merito q̄tidie. q꞉ ſm̄ Bern̄. Nihil certius morte. ni
hil incerti⁹ hora mortꝭ. Amos. iiij. Parat⁹ eſto in
occurſum dn̄o deo tuo. Aug. in li. iiij. omelꝭ. Latet
dies vltim⁹ vt obſeruēt oēs dies. Ideo pſ̄. xxxvj.
Expecta dn̄m ⁊ cuſtodi vias ei⁹. Sic fecit beatus
martin⁹. vt de eo legiꝭ illud Ecci. xxxix. Iuſt⁹ cor
ſuū tradet ad vigilādū diluculo ad deū q̄ fecit illū
Scdo reuerteꝭ ad iudiciū vniuerſale. Act. j. Sic
veniet quēadmodū vidiſtis eū aſcēdentē. Sȝ hāc
reuerſionē debem⁹ patiēter expectare. Iac. v. Pa
tiētes eſtote vos ⁊ cōfirmate corda vr̄a. qm̄ aduēt⁹
dn̄i appropinq̄bit. Itē patiēter debem⁹ expe
ctare deū reuertentē ad iudiciū ꝓpter tria. Prio ꝓ
pter hoſtiū vindicationē. Judith. viij. Expectem⁹
humiles ꝯſolationē ei⁹. Nā exq̄ret ſanguinē nr̄m.
de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ. vt implebitur illud Pſ̄.
xxxvj. Cū perierit pctōr videb. Prouer. xx. Ne di
cas redde malū ꝓ malo. expecta dn̄m ⁊ liberabit te
Scdo ꝓpter corpis reformationeȝ. ad Phil. iij.
Saluatorē expectem⁹ dn̄m ihm q̄ reformabit cor
pus hūilitatꝭ nr̄e ꝯfiguratū corpi claritatꝭ ſue. Tre.
iij. Bonū ē p̄ſtolari dn̄ȝ cū ſilētio. i. patiētiā. j. Ioh.
iij. Qui cū apparuerit ſiles ei erim⁹. qm̄ videbim⁹
euȝ ſicuti eſt. ⁊ ois q̄ hȝ hanc ſpem in eo ſanctificat
ſe ſicut ⁊ ille ſctūs eſt. Tercio ꝓpter nr̄am remune
rationē. de q̄ pſ̄. xxxvj. Expecta dn̄m ⁊ exaltabit te
vt hereditate capias terram ⁊c̄. Scribiꝭ em̄ Iac. v.
Agricola patiēter expectat fructū tēporaneū ⁊ ſe
rotinū. multo magis nos. Sȝ cū venerit tūc pulſa
bit ꝑ angelos clāgentib⁹ tubis. Surgite mortui ve
nite ad iudiciū. Ad hūc pulſum oēs ꝯfeſtim appa
rebim⁹. mare dabit mortuos. terra corpa. infernus
aīas. vbi oēs apparebim⁹. de q̄. ij. Chor. v. Oēs
ſtabim⁹ añ tribunal xp̄i. ⁊ Athanaſi⁹. Ad cui⁹ ad
uētū oēs hoies reſurgēt. Sȝ bti ſerui q̄s inuene
rūt dn̄s vigilātes. amen dico vobis p̄cinget ſe. Sy
mon de caſſia. Sicut boni erūt p̄cincti ad actionē
bonoꝝ. ita xp̄s parat⁹ erit ad retributiōem p̄mioꝝ
Et faciet diſcūbere. i. in eterna beatitudine q̄ſcere
q꞉ h̄ nō habuerūt requiē in corpe. ꝗ ibi habebūt re
quiē in corpe ⁊ aīa. q꞉ ampli⁹ nō erit dolor neq꞉ lu
ctus ⁊c̄. Apoc. xxj. Et trāſiēs miniſtrabit eis. Sy
mon de caſſia. Nō paſſib⁹ pedū nec locoꝝ. ſed clari
tatē ſpeculatiōis diuinitatis ſingulis ſtatib⁹ dabit ſi
cut meruerūt. Et ſi in ſcdā vigilia venerit. i. in ado
leſcētia. ⁊ ſi in tercia. i. i ſenectute. ⁊ ita inuenerit bti
ſunt ſerui illi. Cyrill⁹. Si q̄s p̄mā ⁊ ſcdam vigiliaȝ
neglexerit poterit in tercia vigilare. Grego.
Pria vigilia eſt cuſtodia puericie. maxime cū inci
pit vſus rōis in pueris. Scdā vigilia eſt cuſtodia
iuuētutis. Tercia ſtat⁹ virilis. Quarta ſenectutis.
q꞉ in q̄lib et ſtatu aliq̄ moriunꝭ. iō in q̄libet ſtatu fi
deles dn̄t eſſe parati ꝑ iuſticiā ad recipiēdū mortē.
eo q꞉ dicit Seneca. Nemo veniētem mortē hilaris
accipit niſi q̄ ſe ad illā p̄parauit. Et ad hoc incitat
nos ꝑ exemplū i textu dicēs. Hoc aūt ſcitote. qm̄
ſi ſciret paterfamilias qua hora fur veniret vigila
ret vtiq꞉ et non fineret perfodi domum ſuam.

Sermo cliiij. Ad idem.

Si ſciret pater famili-

as q̄ hora fur veniret vigilaret vtiq꞉ ⁊ nō
fineret ꝑfodi domū ſuā. Lu. xij. In ver
bis p̄miſſis duo innuūꝭ. Primo hoiȝ ꝑiculoſitas
⁊ ignorantia. ibi. ſi ſciret. Scdo ſubiūgiꝭ cuſtodio
ſitas ⁊ vigilātia. ibi. vigilaret vtiq꞉. Dixi p̄mo in
nuiꝭ hoim ꝑiculoſitas ⁊ ignorātia. ſ. q꞉ non cogno
ſcūt futurū ſtatū vel caſuȝ vel an ſtabūt in gratia vꝭ
cadēt a grā. de q̄ Eccꝭi. ix. Sūt iuſti atq꞉ ſapiētes. ⁊
opa eoꝝ in manu dei ſunt. q꞉ oia in futurꝝ reſeruāꝭ
incerta. j. Cho. x. Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne
cadat. q꞉ ſcribiꝭ Eccꝭs. ix. Sicut aues cōp̄hendū
tur laqueo. ſic hoies capiūꝭ in tp̄e malo. h̄ eſt in tē
pore temptatiōis. Iō hortaꝭ Ecci. ij. Fili ad tēpta
tionē p̄para aīam tuaȝ. Exemplo prīſfamilias. q̄
ſi ſciret q̄ hora fur veniret. vigilaret. Itē mul
tiplices ſunt fures q̄ hoi furanꝭ ⁊ ſubtrahūt ſaluteȝ
aīe. Prim⁹ eſt mētis negligētia. Ille fur appro
pinq̄t occulte ſub ſpecie boni ꝓponēdo tibi. h̄ eſt ti
bi graue vel nimiū. vel aliis tpibus ꝑficias h̄ opus
cū meli⁹ eris diſpoſit⁹. de tali Hiere. xlviij. Male
dict⁹ q̄ facit opus dn̄i negligēter. Rich. Quātū ne
gligis tantū decreſcis. Ille fur ſubtrahit tibi p̄cio
ſum theſaurꝝ irrecupabilē. ſcȝ tp̄s. de q̄ Bern̄. Ni
hil p̄cioſi⁹ tp̄e. Sȝ heu hodie nihil vili⁹ eſtimaꝭ. trā
ſierūt dies ſalutis et nemo recogitat. Dn̄i Bern̄. in
ꝯtemptu mūdi. Nō curāt carnales ꝗ paruipēdūt
qd̄ tn̄ deſiderāt inuenire. Nam oēs deſiderāt inue
nire vitā eternā ⁊ ꝯſequi ⁊ nō volūt ſequi. ideo im
punitas auſuȝ parat. auſus exceſſuȝ. vt dicit Ber.
ſup Can. Et ſic negligētia furaꝭ tp̄s ſalutis. ⁊ p̄uat
nos merito eternitatis. de q̄ Prouer. xx. Propter
frigus piger arare noluit. et mēdicabit tēpe eſtatis
⁊ nō dabiꝭ ei. Ideo Bern̄. Magnū dānuȝ eſt amit
tere id qd̄ ineternū nō pōt recupari. hoc eſt temp⁹
De q̄ Criſ. Omni rei magis optet parcere q̄ꝫ tpi
Auruȝ ſi ꝑdideris recupare poteris. temp⁹ vero p̄
teritū nūq꞉. Iō Ecci. iiij. Fili obſerua tēpus. Con
tra illū furē vigilanduȝ eſt ꝑ exercitia boni operis
Eccꝭi. xiiij. Particula bone diei te non pretereat.
Ephe. v. Redimētes tp̄s qm̄ dies mali ſunt. Que
q̄dem redemptio fieri debet ꝑ bona opa. Eccꝭs.
ix. Quodcūq꞉ pōt man⁹ tua opari. inſtanter fac. q꞉
nec ſciētia nec rō nec opus eſt apud inferos. Se
cūdus fur q̄ ſubtrahit aīe ſalutē eſt carnis cōcupi
ſcentia. Ille veniet q̄tuloſe ꝯquerēs defect⁹. q꞉ iam
ſitit. iam eſurit. iam debilis eſt. deſiderās refici. et
poſtq̄ꝫ refectus fuerit. tūc ille fur furaꝭ nobis men
tis mūdiciā. De quo Hiero. Venter vino eſtuans
cito ſpumat in libidinē. Iō Bern̄. Geſtām⁹ inimi
cū nr̄m circūferim⁹ laqueū noſtrū. ſ. carnē q̄ cōcu
piſcit aduerſus ſpūm. Iō Eccꝭs. xij. Ne credas ini
mico tuo in eternū. hoc eſt carni. quia eſt prona ad
malū. Gen̄. viij. Senſus ⁊ cogitatio hoīs ab adole

ſcentia ꝓna ſunt ad malū.qꝛ caro eſt. Et ſcribitur Eccl.xvij. Nihil nequiꝰ q̄ꝫ ꝙ caro excogitare poterit. Itē nō ſolū ꝓna ad malū.ꝫ etiā tarda ad bonū Mat.xxvj. Spūs ꝓmptus eſt.caro autē infirma. De quo ad Ro.vij. Non inueni in carne mea bonum qḋ ago. Sicut eñ infidelis debitoꝛ q̇ vult delicate viuere ⁊ nō ſoluere. Ideo pſ.xxxvij. Nō eſt ſanitas in carne mea. Item nō eſt carni credendū qꝛ eſt ingrata ad beneficiū. ſicut mala terra quāto plus impinguaꝛ.tāto plus ꝓducit de herba mala Iuxta illud Deut.xxxij. Impinguatus dilatatus ingroſſatus incraſſatus receſſit a deo ſalutari ſuo. Et Eccl.xxxvij. Propter crapulā multi ꝑierūt. Iō hoꝛtamur ad Ro.xiij. Curā carnis ne ꝑfeceritis in deſiderijs. Ubi Alanꝰ. Nō in deſiderijs ꝫ bene in neceſſarijs. Iō Gre. Ubi caro q̇eſcit.ibi ſpūs deficit. Et ſic ꝑcioſuꝫ theſauꝝ furaꝛ nobis.ſ.mundiciā cordis.de q̇ ꝑcioſo theſauro loquiꝛ Bern. dicens. Ueniet tempꝰ vbi plus valet pura ꝯſciētia q̄ꝫ marſupia plena pecunia. Iō ꝯtra talē furem eſt vigilādū ꝑ ſtrēnuitatē caſtigatiōis. Iuxta illud.j.Choꝝ.ix. Caſtigo corpus meū ⁊c. ad Ro.viij. Debitores ſumꝰ nō carni ꝫ ſpiritui. Rōneꝫ allegat Gre. dicēs Quicq̇d delectatiōis carni ſubtrahimꝰ in ſpū inuenimꝰ. ¶ Tercius fur eſt mundi aſtutia q̇ venit ſub ſpecie amicitie. ⁊ blādiꝛ hoi nūc ꝑ potētiā.nūc per ſapientiam.nunc per honoꝛem. de quo fure ſcribit Augꝰ.in didaſcolicon dicens. Mundus de quanto blandioꝛ de tāto periculoſioꝛ. Ille fur furaꝛ hoi amicitiā dei. Iac.iiij. Qui vult eſſe amicꝰ huiꝰ mūdi inimicus dei ꝯſtituiꝛ. Contra hūc furē eſt vigilādū ꝑ mūdi ꝯtemptum.j.Ioh.ij. Nolite diligere mundū.qꝛ perit mūdꝰ ⁊ oīs ꝯcupiſcētia eiꝰ. Amb. de fuga ſeculi. Qui ſaluꝰ eſſe deſiderat ſuꝑ mūdū aſcēdat. M ¶ Et merito eſt ꝯtēnēdꝰ iſte fur.ſcꝫ mūdus ſex de cauſis. ¶ Primo mūdus eſt ꝯtemnēdus.qꝛ plenus eſt diſſenſione. Ioh.xvij. In mūdo ꝑſſuraꝫ habebitis.in me aūt pacē. Et hoc ꝓuenit ex eo.qꝛ eſt inimicus deo. Iuxta illud Iac.iiij. Adulteri neſcitis.qꝛ amicitia huiꝰ mundi inimica eſt deo. Et quō pacē habere pōt qui eſt inimicꝰ dei Iob.ix. Quis reſiſtet ei ⁊ pacem habebit. ¶ Scḋo eſt ꝯtemnēdus qꝛ plenus inq̇natiōe. Chꝛiſ. Mundus nunq̄ꝫ eſt mūdus. ꝫ immūdus ſemꝑ. ideo eſt ꝯtemnēdus. Quia ſcribiꝛ Eccl.xiij. Qui tetigerit picē inq̇nabiꝛ ab ea. Sic q̇ adheret mūdo inq̇nabitur in ꝯſciētia.j.Ioh.ij. Omne qḋ eſt in mūdo aut eſt ꝯcupiſcētia carnis aut oculoꝝ aut ſuꝑbia vite. illa aūt inq̇nant aīam. Et ſic mūdus nō ꝑmittit hoiem ſtare ſine macula. de q̇ Aug. Si te delectat mūdus ſemꝑ es immūdus. de q̇ Chꝛiſ. ſuꝑ Mat. Difficile eſt viꝝ in mūdo poſitum iuſticiā ſeruare immaculatā. ¶ Tercio mūdus eſt ꝯtemnēdus. qꝛ plenꝰ excecatiōe.qꝛ amoꝛ ſeculi excecat oculos mētis. de q̇.ij.Choꝝ.iiij. Deus huius ſeculi excecabit mētes infideliū. Sunt naq̄ꝫ mūdani ceci.nō vidētes oīa delectabilia mūdi foꝛe penalitates. de quo Eccl's.ij. Dixi in coꝛde meo affluaꝫ delicijs. fruar bonis.⁊ in omnibꝰ inueni vanitatē ⁊ afflictionem ſpūs. Iō.j.Ioh.v. Totus mūdus in maligno poſitus eſt. Sed heu ceci ſunt nō cognoſcūt. Ratio Aug. Gaudiū mūdanoꝝ eſt gaudiū freneticoꝝ in

firmitates nō cognoſcētiū. Nā ſi cognoſcerent flerēt. Iuxta illḋ Lu.xix. Si cognouiſſes ⁊ tu.ſ.fleres Sed ceci ſunt ⁊ diceꝛ eis illud Apoc.iij. Neſcis qꝛ cecus es. miſer es. Reuera miſer. De quo Bern. Non eſt verioꝛ miſeria q̄ꝫ huius mūdi leticia. Cui conſonat Chꝛiſ. Miſer eſt mūdus.miſerrimi qui eū ſequūꝛ. ¶ Quarto ꝯtemnēdus eſt.qꝛ plenus alteratione. vñ depingiꝛ ſb̄ figura rote volubilis. in ſignū ꝙ hodie diues.cras pauꝑ.qꝛ dicit Boetiꝰ de ꝯſol.lib.ij.pꝛoſa.j. Mūdus dicitur arcus foꝛtune ergo nō eſt ꝯfidēdum in eo. de q̇.j.Thimo.vj. Precipe diuitibꝰ huiꝰ mūdi nō ſperare in incerto diuitiaꝝ huiꝰ mūdi. Alias implebiꝛ illud Iſa.xxxvij. Ecce ꝯfides ſuꝑ baculū arundineum ꝯfractum. ¶ Quinto mūdus eſt ꝯtēnēdus.qꝛ plenꝰ defectiōe De q̇.j.Ioh.ij. Mūdus trāſit.⁊ ꝯcupiſcētia eiꝰ. vt Bern. dicit. Ubi ſunt amatoꝛes ſeculi q̇ añ tpa fuerūt. vbi riſus ⁊ iactātia. inanis gloꝛia. ⁊ diuitiarū copia. trāſierūt oīa. nihil remanſit ex eis niſi cinis Iuxta illud Pſal.lxxvij. Defecerūt in vanitate dies eoꝝ. Iō ad Roma.xij. Nolite ꝯfoꝛmari huic ſeculo.qꝛ oīa delectabilia mūdi ſunt breuia ⁊ trāſitoria. De q̇ Greg. Momētaneū eſt qḋ delectat. eternuꝫ qḋ cruciat. Iō dānati conq̇runꝛ illud Sap.v. Quid nobis ꝓfuit ſuꝑbia ⁊ diuitiarū iactātia. oīa tranſierūt velut vmbꝛa. ¶ Sexto mūdus eſt ꝯtemnēdus.qꝛ plenꝰ deceptiōe.qꝛ oīa q̇ in mundo ſunt nō hñt verā exiſtentiā. ꝫ ſolū apparentiā. qꝛ apparēt eſſe bona ⁊ nō ſunt. Hiero. Si mūdus cultello veritatis aperitur nihil in eo niſi falſitas reperitur Nā q̇cq̇d eſt.ꝑſens aut futuꝝ aut ꝑteritū eſt. Si ꝑſens ſic eſt inſtabile.ſi futuꝝ ſic ē incertū.ſi ꝑteritū tunc nihil eſt. Ideo Prouer.vlti. Fallax grā ⁊ vana eſt pulcritudo. Et Augꝰ. ad diaſcoꝛō. Mūdus cū arridet fallit ⁊ in periculo ſe ponit ⁊ decipit. De q̇ deceptōe dic̄ Aug. in ſmone ḋ mōte dñi. O mūde imūde q̇ntos ſeduxiſti q̄ꝫ multos decepiſti. vt legiꝛ exēplū. Duꝫ obijt ſanctus Bern. tūc obierunt q̇ngēti hoies ḋ q̇bꝰ duo deſcēderūt ad purgatoꝛiū ſolus ſanctꝰ Bern. aſcēdit in celū ſine purgatoꝛio. alij oēs in infernū.qꝛ fuerunt decepti a mūdo. Iō Chꝛiſ. Mūdialia oꝑa ſemꝑ hoiem excluſerūt ab eterna vita. Iuxta illud Iob.xxj. Tenēt tympanū ⁊ cytharā.⁊ ducūt in bonis dies ſuos.et in puncto ad infernū deſcēdūt. Iō Mat.xvj. Quid prodeſt homini ſi vniuerſuꝫ mūdū lucreꝛ ⁊c. Ubi Hiero. Quid ꝓdeſt tibi ſi haberes potētiā Octauiani. diuitias Creſi. longeuitatē enoch. pulcritudinē abſalonis. foꝛtitudinē ſamſonis. cuꝫ tandē coꝛpus daꝛ fermibꝰ ⁊ aīa demonibꝰ. Iō hoꝛtaꝛ nos apl'us ad Tytū.ij. Sobꝛie ⁊ iuſte ⁊ pie viuamꝰ in hoc ſeculo. Sobꝛie q̇ ad nos. iuſte quo ad deuꝫ. pie quo ad ꝓximos. Et ſic ꝯtēniꝛ mūdus. ¶ Quartus fur eſt diaboli fraudulētia. Nam ſicut fur dimittit vilia. rapit ꝑcioſa. ſic diabolꝰ nō curat auꝝ ⁊ argētū nec lapides ꝑcioſos. ꝫ nitiꝛ defraudare aīas. Iuxta illud Geñ.xiiij. dixit abimelech rex ſodomoꝛū ad abraam. Da mihi aīas. cetera tolle tibi. Hūc ꝑcioſum theſauꝝ de quo apl's.ij.ad Choꝝ.iiij. Habemus theſauꝝ in vaſis fictilibus. quē xp̄s ita ꝑcioſe eſtimauit vt ſanguinē fudit ꝓ eo. ⁊ aīam ſuam dedit. hūc nitiꝛ diabolus furari. Iō ꝯtra hūc furē.

ſcꝫ diabolū eſt vigilādū ꝑ reſiſtentiā. de ꝙ̄ Iac. iiij.
Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Ratio Hiero.
Debilis eſt hoſtis nō pōt vincere niſi volentē. Iō
j. Pe. v. Vigilate qꝛ aduerſarius veſter. diabolus
tanꝙ̄ leo rugiēs circumit q̄rens quē deuoret. cui
fortiter reſiſtite in fide. Et merito debem⁹ vigilare
reſiſtēdo. qꝛ dicit Ber. Illius eſt mala ſuggerere. no
ſtrū vero nō ꝯſentire. qꝛ dicit Iſid. Non eius pote
ſtas. ſꝫ nr̄a volūtas mācipat nos diabolo. ¶ Quin-
tus fur eſt mortis aſſiſtētia. qꝛ mors appropiquat
occulte ⁊ vbiqꝫ Seneca. Mors vbiqꝫ te expectat. ⁊
vna dieꝝ te arripiet. Quia ſm̄ Aug⁹. de vbis dn̄i.
Mors eſt certa hora incerta. vt ſꝑ ſit ſuſpecta. Et
apl's. j. ad Theſ. v. Dies dn̄i ſic fur i nocte veniet. ſ.
occulte. Ideo Aug. Si nō ſcis ꝙ̄ hora veniet. ideo
ſꝑ vigila vt te ſemꝑ inueniat paratū. ſ. in bonis ope
rib⁹. qꝛ dicit Aug⁹. de diſciplina xp̄iana. Non pōt
male mori ꝙ̄ bene vixerit. Ideo ꝯtra iſtū furem eſt
vigilādū ꝑ exerciciū bonoꝝ opeꝝ. Eccl'i. xiiij. Ante
obitū opare iuſticiā. Nam ille fur furaꝛ nobis me
ritū vite p̄ſentis. Ideo apl's ad Gal. vj. Dum tem-
pus habem⁹ operemur bonū. Eo ꝙ ſaluator dixit
Ioh. ix. Me oportet opari donec dies. veniet nox
q̄n nemo opari poteſt. ſ. poſt mortē. Poteſt homo
conqueri illud Lu. xvj. Quid faciam quia aufert
a me dn̄s villicationem. fodere non valeo. mēdica
re erubeſco. Iō Eccl'i. xj. In die bonoꝝ nō ſis im-
memor maloꝝ. videlicet ꝙ reddet vnicuiqꝫ iuxta
opa ſua. Talis fuit Seneca dicēs. Ante ſenectutē
cogitaui vt bene viuerē. vt in ſenectute bn̄ morerer.
Nam dicit Aug. Non eſt mala mors putāda cū ꝓ
ceſſerit bona vita. quam duxit beatus Martinus
vt patet in eius legenda.

¶ De ſancta Eliſabet. ¶ Sermo clv.

Vendidit omnia que habuit ⁊ emit eā. Mat. xiij. ⁊ legiꝛ ad hono
rem beate eliſabeth ꝓ euāgelicali officio
¶ Fontinus in deſcriptionib⁹ vniuerſi dicit. Lu-
mine maiori ſupueniēte minus lumē obfuſcaꝛ. vt
patet de ſole ⁊ ſtellis. ſole lucente lux ſtellaꝝ obfu-
ſcaꝛ. Spūaliter. Per maius lumen intelligiꝛ lux
beatitudinis eterne Pſal. xxxv. In lumine tuo vi
debimus lumē. Cū hoc lumē lucet ꝑ amorē ⁊ deſi
deriū in mente hoīs. tunc extinguiꝛ lumē p̄ſentis
felicitatis. de quo Hilari⁹ ſuꝑ Mat. Qui eternā
beatitudinē deſiderat neceſſe eſt vt mundanorum
dulcedinem renuat. eo ꝙ iſta duo ſil' ſtare non poſ
ſunt. ſ. dulcedo tēporalis ⁊ eternalis. De ꝙ̄ Bern.
Sicut ignis ⁊ aqua ſil' ſtare nō poſſunt. ſic nec tē-
porales ⁊ ſpūales delicie. Iō Amb. Qui ꝯtemnit
tpalia merebiꝛ ſempiterna. Figuraꝛ Gen. xij. cum
abraam egreſſus eēt de terra ⁊ de cognatione ſua
⁊ de domo patris ſui. tunc bn̄dictio oim̄ gētiū fuit
ſibi ꝓmiſſa. Spūaliter. Per abraā intelligiꝛ quili
bet fidelis qui nitiꝛ ꝯſeqꝫ bn̄dictionē beatitudinis
eterne debet relinquere terrena deſideria ⁊ carna-
lia ⁊ oīa caduca. ille ꝯſequiꝛ eterna. de ꝙ̄ Varro in
ſentētijs. Cūcta poſtponat ꝙ̄ lumē beatitudinis et
ne ꝯſeqꝫ adoptat. Talis fuit btā eliſabeth. ꝙ̄ reliqt
lumē p̄ntis felicitatis anhelās ad lumē eternitatꝭ
De ꝙ̄ Thema. Vēdidit oīa ꝙ̄ habuit ⁊c. ¶ In ſum
ma p̄ntis euāgelij cōmēdatur btā eliſabeth a duo
b⁹. Primo a vita actiua. Scdo a vita ꝯtēplatiua.
Primū innuiꝛ ibi. in agro abſcōdito. Scdm in ne
gociatore experto. de pmo dicit. In illo tpe. ſ. cum
ihs ſedebat ſecus mare ⁊ cōgregate fuerūt ad eum
turbe. ita vt in nauiculā aſcendēs ſederet. ⁊ oīs tur
ba ſtaret in littore. Tūc locut⁹ eſt eis multa in pa-
bolis. inter cetera dixit iſtā pabolā. Simile eſt re
gnū celoꝝ. id eſt xp̄s rex glīe. ¶ Moroſi⁹. Xp̄s
dr̄ regnū celoꝝ quattuor de cauſis. ¶ Primo. nā ſi
cut in regno celoꝝ eſt eterna vita. vt etiā dicaꝛ ter-
ra viuētiū. de ꝙ̄ pſ. xxvj. Credo videre bona dn̄i ⁊c
qꝛ ibi null⁹ moriꝛ. Et ſic i xp̄o habem⁹ vitā eternā
Ioh. xiij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te ſolū
veꝝ deum ⁊ ihm̄ xp̄m quē miſiſti. Nam ipſe dixit
Ioh. v. Sicut pater habet vitā in ſemetipo. ſic ⁊ fi-
li⁹ habet vitā in ſemetipo ⁊. ꝙ adheret vite mori nō
poteſt. Sic qui xp̄o adheret ꝑ fidem ⁊ charitatem
De quo Ioh. xj. Qui credit in me etiā ſi mortuus
fuerit viuet. ¶ Scdo xp̄us diciꝛ regnū celoꝝ. qꝛ eſt
via ad regnū. Ioh. xiiij. Ego ſū via veritas ⁊ vita.
Et ſubdit. Nemo venit ad patrē niſi ꝑ me. Vnde
Aug.. Chriſtus in hūanitate fact⁹ eſt nobis via ad
ſuā diuinitatē. Ideo Ioh. x. Per me ſi quis introi
erit ſaluabiꝛ. Tercio chriſtus diciꝛ regnū celoꝝ. qꝛ
hꝫ claues regni celorū. Vn̄ Apoc. iij. Qui habet
clauem domus dauid. Nam ipſe aperuit regnum
celoꝝ claue crucis. de quo Iſa. xxij. Dabo claues
domus dauid ſuꝑ humerū eius. Ideo Apoc. iij.
Aperit ⁊ nemo claudit. ſ. ſaluādis. claudit ⁊ nemo
aperit. ſ. dānandis. ¶ Quarto diciꝛ xp̄s regnū
celoꝝ. qꝛ ciues celeſtes manent in eo. Sic fideles
ad celeſtem ciuitatem ptinētes hn̄t hic māſionem
in xp̄o. De quo Ioh. vj. Qui manducat meā car-
nem in manet ⁊ ego in eo. Hoc regnū celoꝝ xp̄us
eſt ſimile theſauro abſcōdito in agro. Ager eſt ca-
ro eius ſanctiſſima. theſaur⁹ eius diuinitas. De ꝙ̄
Col. ij. Omnes theſauri ſapiētie ⁊ ſciētie in eo ſūt
abſconditi. Iſte theſaur⁹ eſt in agro. id eſt in carne
xp̄i abſconditus. Iuxta illud Iſa. xlv. Vere tu es
deus abſcondit⁹. Nam ſua potētia abſcōdebaꝛ in
hūilitate ꝓfunda. ſua maieſtas i paſſione ſua acer
biſſima. Ideo dic̄ Gre. Latenter decepit diabolū
tāqꝫ ꝑ eſcā hamo impoſitā. Hic ē ager redolēs. de
quo Gen. xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri
pleni. Hic ager ſupabundat oleo miſericordie ⁊ vi
no vitalis doctrine. De quo Ioh. vj. Domine quo
ibimus. verba vite eterne habes. Hoc vino inebri-
atus eſt petrus videns trāſfigurationē corpis ſui
in monte thabor. ⁊ oblitus oim̄ tm̄ in tabernaclis
hui⁹ vini cōmorari voluit dicēs Mat. xvij. Dn̄e
bonū eſt nos hic eſſe. faciam⁹ tria tabernacula. Hic
ager tulit triticū panis angelici om̄e delectamētū
in ſe habentē Sap. xvj. de quo ⁊ pſ. lxxvij. Panē
angeloꝝ māducauit hō. Quē qui inuenit homo.
Iſte theſaurus debet queri ⁊ inuenietur. De quo
Hugo de archa noe li. j. c. vltimo. Deus per deſi-
derium queriꝛ. per fidem inueniꝛ. per guſtū tangi
tur. Ideo hortaꝛ nos Ber. ſuꝑ Can. dicēs. Crede
in deū ⁊ inueniſti eū. qꝛ credere eſt inuenire. eo ꝙ
diciꝛ ad Epheſ. iij. Dico xp̄m ꝑ fidem habitare in
cordib⁹ noſtris. Et ſic beata eliſabeth inuenit hūc